

DIRVA

Nr. 45

Balandis-April 19, 1961

Cleveland, Ohio

KUBOS SUKILĖLIAI LAUKIA VISUOTINIO SUKILIMO

Invaziją pradėjo 5,000 vyrų.- Chruščiovas kaltina Kennedį

Kubos sukilėlių vadovybė paskelbė, kad masinio gyventojų sukilimo prieš Castro režimą saloje reikia laukti valandomis, ir jis prasidės, kai tik egzistinė vyriausybė, kuri tuo tarpu vadinasi Kubos Revoliucine Taryba, duos atitinkamą ženklą.

Ligšiol galutinai nepaaiškėjusio masto invazija į Kubą salą prasidėjo, pirmadienio rytui auštant. Įvairūs šaltiniai pasakoja apie sukilėlių išsilaipinimus į salą penkiose vietose, bet sukilėlių štabas Miami mieste sako, kad tik du iš jų esą patvirtinti: Oriente provincijoje, į rytus nuo Santiago miesto, ir pietinėje Las Villas provincijos dalyje, pelkėtoje pakrantėje, netoli Cochinos įlankos. Pastarieji daliniai pasiekę Colon apylinkę Matanzas provincijoje, siekdami padalinti salą. Colon yra maždaug už 90 mylių į pietryčius nuo Havanos.

Sukilėlių kalbėtojas pareiškė, kad galbūt įvykdytas ir trečias išsilaipinimas Pinar del Rio provincijoje, vakarinėje salos dalyje. Kalbama dar apie išsilaipinimus rytinėje Cochinos pusėje ir Pušų saloje (Isle of Pines) kur buvo išlaisvinta 10,000 politinių kalinių, bet net sukilėlių vadai sako, kad esą tuo tarpu sunku tikėti kai kuriomis kurosojančiomis istorijomis, kaip pvz., žiniomis, kad Santiago miestas jau esąs kritęs.

Tiesioginiai ryšiai su Kuba yra nukirsti nuo pirmadienio ryto, ir todėl nėra įmanoma patikrinti daugelį pranešimų. Galima prileisti, kad kai kuriose vietose prasidėjo generaliniai streikai, Havanos radijas, greičiausiai siekdamas juos sukludinti, paskelbė atsisaukimą į studentus, darbininkus ir ūkininkus, reikalaujamas tęsti darbą.

Pirmąsias žinias apie pradedusią Castro režimo prieš invaziją į Kubą amerikiečių žinių agentūros pagavo iš karinių radijo siųstuvų, palaikančių radijo ryšį su sostine ir tarp atskirų kariuomenės vienetų.

Bet, praėjus kelioms valandoms nuo invazijos pradžios, Castro vyriausybė uždraudė tuos siųstuvus naudoti, tuo būdu apsinkeidama orientaciją, kas iš tikrųjų Kuboje dedasi. Tik iš įvairių Havanos ir kitų radijo stočių kartojami nurodymų gyventojams ir kitų užuominų galima suvokti, kad prokomunistiniui režimui nėra lengva. Ligšioliniuose komunikatuose šis nekalba apie jokių laimėjimus, iš vieno nu-

girsto radijo ryšio tarp Havanos ir Las Villas provincijos paaiškėjo, kad keturi sukilėlių lėktuvai, bombarduodami režimo kareivines, vos neužmušė paties Castro, kuris iš ten pats vadovavo režimo kariuomenės veiksmams.

Invaziją pradėjusių dalinių dydis neskelbiamas, bet JAV senatorius George A. Smathers iš Floridos, kur susitelkę "tūkstančiai Kubos pabėgėlių, sako, kad jie siekė apie 4,000 - 5,000 vyrų. Castro sumobilizavęs apie 400,000 milicininkų, bet jų tarpe jau prasidėjo pabėgimai. Sukilėlių vadovybė tiki, kad ši pagrindinė Castro režimo atrama pakriks, kai bus duotas ženklas pradėti "masinį sukilimą, suderintą su sabotazo banga". Tą ženklą sudarys šifruotas pranešimas, kuriame bus nurodyta, kada ir kaip "žuvis atsistos". Žuvis, ankstyvosios krikščionybės simbolis, šiandien yra Castro režimo priešų ženklas.

Sukilėlių revoliucinės tarybos pirmininkas Jose Miro Cordona su egziline vyriausybe išsikels į Kubą tuojau, kai tik bus atkovotas reikšmingesnis salos plotas, ir pasiprašys jo vyriausybės diplomatinio pripažinimo.

Naujausiomis žiniomis Castro paskelbė atsisaukimą į visą pasaulį, kad ateitų pagalbon prieš "jankių agresiją", kuri buvusi pradėta iš Guantanamo bazės. Pirmadienį panašius puolimus prieš Jungtines Valstybes paskelbė Jungtinėse Tautose Kubos užs. reik. min. Roa, kurį pabrėmė Sovietijos delegatas Zorinas, Tuos puolimus energingai atrėmė JAV ambasadorius Adlai E. Stevensonas, pabrėždamas, kad JAV simpatizuoja kubiečiams, siekiantiems išvaduoti kraštą iš diktatūros, bet nei JAV kariuomenė, nei atskiri amerikiečiai sukilime nedalyvauja; tai pačių kubiečių kova dėl savo laisvės.

Antradienio rytą Chruščiovas atsiuntė prezidentui Kennedžiui telegramą, kurioje reikalavo sustabdyti Castro priešų invaziją, kurią Amerika esanti paruošusi ir vykdanči. Priešingu atveju Sovietija pasiliksianti teisę panaudoti visas reikalingas priemones Castro režimui apginti. Laukiama, kad prez. Kennedy tuos kaltinimus greit ir kategoriškai atmes.

Oficiali sovietų žinių agentūra Tassas paskelbė, kad komunistinis blokas esąs pasiruošęs padėti Castro režimui, bet jau ne-

buvo kartojami seniau skelbti Chruščiovo grasinimai paleisti sovietines raketas. Ligšiol ta pagalba konstatuota tik diplomatinėje plotmėje ir Maskvoje suorganizuotomis "studentų demonstracijomis" prieš JAV pasiuntinybę, jei neminėti anksčiau siųstų ginklų transportų.

NBC žiniomis, invazija į Kubą buvusi pradėta, kai iš Sovietijos ten gautas nežinomas kiekis sovietų sprausminių MIGų, kurie tebestovį dėžėse nesumontuoti. NBC taip pat paskelbė, kad paskubomis iš Čekoslovakijos į Kubą grįžę apie 100 kubiečių, kurie ten buvo apmokomi skraidyti rusiškais lėktuvais.

SUKILĖLIAI LAIMI

* Kubos amb. Chaumont Maskvoje prisipažino, kad jis telefonu kalbėjęs su prez. Dorticos, kuris pasakęs, kad sukilėliai apsupę Castro jėgas Mantanzas provincijoje. Tai reikėtų, kad sukilėliai įsiveržė salos gilumon 20 mylių. Bet Havanos radijas paskelbė, kad Castro jėgos "narsiškai kovoja" Las Villas provincijoje ir tikisi netrukus ten sumušti sukilėlius. Tačiau tame pačiame komunikate netiesiogiai pripažinta, kad išsilaipinimas Cochinos įlankoje buvęs sėkmingas. Įlanka yra už 90 mylių nuo Havanos.

* Maskvoje "sudentų demonstracijos" buvo pikčiausios nuo 1958 metų, kada buvo užpulta JAV ambasada dėl marinių iškėlimo į Libaną. Ambasados langų daužymas ir rašalu aplaistymas pradėtas, vienam organizatoriui sušukus "Ura už Kubą!"

* Chruščiovas savo telegramoje prez. Kennedžiui pabrėžė, kad JAV vyriausybė, kuri žadėjusi sekti Roosevelto pėdomis iš tikrųjų tęsianti "reakcinę, imperialistę Dūlles ir Eisenhowerio politiką, kurią žmonės pasmerkė".

* Havanos radijo pranešimu, režimas sušaudė 8 režimo priešus ir areštavo 29 asmenis, kurie planavę nužudyti premjerą Castro.

* Sukilėlių sluoksnių pranešimu, Kubos civiliai dideliais kiekiais bėga į kalnus. Nueva Gerona uoste nuskandintas didžiausias Kubos laivyno laivas Baire, greičiausiai sabotazo pasekoje. Dalis laivyno ir aviacijos personalo perbėgo pas sukilėlius.

JŪRA GAILIŪŠYTE, Clevelandietė, baigusi Cleveland Music Settlement School, balandžio 29 dalyvauja jaunųjų pianistų vyresniosios grupės varžybose.

REIKALAUŠ AIŠKESNIO SOVIETŲ ATSAKymo

Valstybės sekretorius Dean Rusk spaudos konferencijoje pareiškė, kad sovietų atsakymas į britų notą dėl Laos ginklų paliaubų nesąs patenkinamas. Tai sudarą "labai kritišką reikalą", bandant pasiekti "taikaus ir patenkinamo sprendimo situaciją".

Sovietija į notą atsakė po to, kai Maskvon nuvyko jų palaikomas buvęs Laos premjeras Souvanna Phouma. Atsakymo turinys nėra paskelbtas, bet aiškėja, kad jis esąs labai miglotas, kiek tai liečia ginklų paliaubas ir jų kontrolę.

Londonas sako, kad, nors rusai atmetę kai kurias detales, jie tebepalikę atviras duris tolimesnėms diskusijoms. Washingtonas yra nusistatęs kuo greičiau siekti didesnio išsiaiškinimo, nes ten būkštaujama, kad sovietai sąmoningai vilkina ginklų paliaubas, tempdami kraštą į dar pavojingesnę būklę.

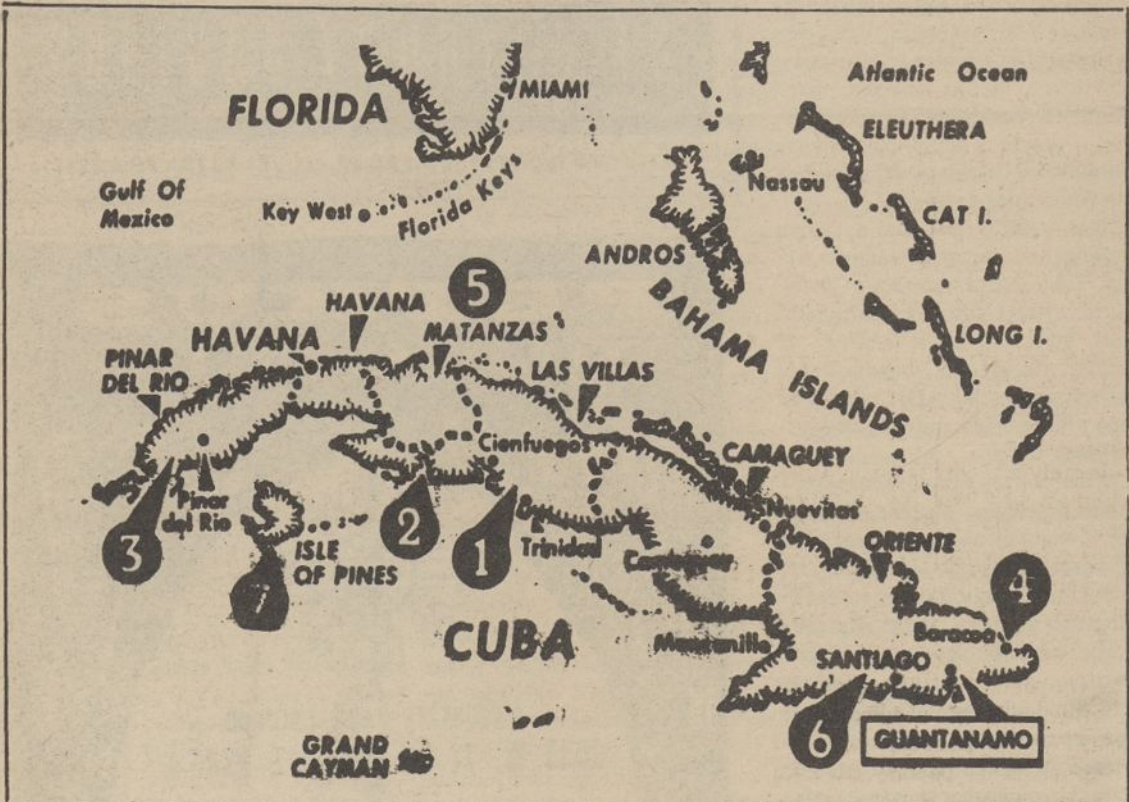
Didelį susirūpinimą kelia pa-

stariesiomis dienomis prokomunistinių Pathet Lao sukilėlių pasiekti laimėjimai. Po intensyvos artilerijos paruošiamosios ugnies, jie prasiveržė beveik iki Thailando sienos vidurinėje krašto dalyje, į pietus nuo Vientiano. Sovietų karinė pagalba Pathet Lao sukilėliams tebetęsia.

JAV oficialiuosiuose sluoksniuose pabrėžiama, kad Amerikai esanti pasiruošusi nelaukti tolimesnių sovietų vilkinimų ir imtis akcijos, kai pasirodys būtina. Tie sluoksniai pastebi, kad

tokia akcija galinti būti pradėdama be jokių įspėjimų iš anksto.

Buvęs Laos premjeras Phouma, kuris tuoj iš Maskvos išvykęs pas Chruščiovą prie Juodosios jūros, balandžio 19 d. turi lankytis Washingtone. Sovietai skelbia esant "vienintele teiseta Laos vyriausybę" ir tikru neutralistu. Bet, kaip Chruščiovas neseniai pareiškė amerikiniam laikraštininkui W. Lippmanui, pasaulyje gali būti tik "neutralios valstybės, bet ne neutralūs žmonės".

Fidel Castro paskelbė, kad viena invazinė grupė, greičiausiai pagrindinė, smogė į pietinę Las Villas provinciją (1). Kiti išsilaipinimai įvykė Cochinos (Kiaulių) įlankos rajone (2), vakarinėje Pinar del Rio dalyje (3), ties Baracoa (4), Matanzas provincijoje (5) ir Santiago rajone (6). Meksikoje gyvenę kubiečiai skelbia, kad parašutininkai buvę nuleisti į Isle of Pines (7), kur jie išlaisvins 10,000 politinių kalinių.

EICHMANĄ ATIDUOS LENKIJAI?

Izraelio tribunolas atmetė advokato Servatius priekaištus, kad ten posėdžiaujęs teismas nesąs kompetentingas teisti jo ginamą nacį Eichmanną. Pastarasis pareiškė nesąs kaltas nė vienu iš 15 punktų.

Izraelyje konstatuojamas nusi-vylimas, kad byla pasaulyje nepasieks laukto efekto, išsivysčius didesniems įvykiams: ruso Gagarino skridimui, Kubos sukilimui, o pačiame krašte -- iš-ryškėjus špionazo aferai.

Taip pat kyla nepatogumų dėl mirties bausmės vykdymo, jeigu tokia Eichmanui būtų paskirta. Tiesa, Izraelio parlamento 1950 metais priimtas įstatymas leidžia nacių pakarti, bet daugelis to nenorėtų. Yra pasiūlymų Eichmaną po teismo atiduoti Lenkijai, kur mirties bausmės vykdymas nesukelia jokių nepatogumų.

MYKOLAS DRUNGA, 13 m., iš Chicagos, prof. Vl. Jakubėno mokinys, balandžio 29 d. dalyvauja jaunųjų pianistų varžybų koncerte.

Chruščiovui mažasis pirščiukas neduoda ramybės...

KUBA SUKILIMO IŠVAKARĖSE (3)

Reikia laukti žiaurais pilietinio karo

Kuboje prasidėjęs sukilimas jau iš dalies pralėkė čia skelbiamus nagrinėjimus, tačiau straipsnių seriją tęsiame, tikėdami, kad ji skaitytojams padės geriau suvokti bendrąją būklę ir gyventojų nuotaikas, išsukusias sukilimą.

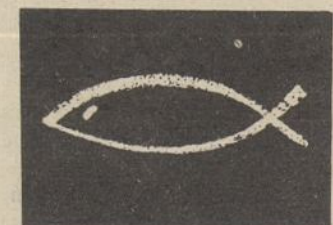
Neapykanta Castro režimui apima ne vieną kurį luomą, bet visus gyventojų sluoksnius -- lygiai, kaip tai išryškėjo per darbininkų sukilimus Rytų Vokietijoje, Lenkijoje ir Vengrijoje.

Jau anksčiau Kuboje viešpatavęs ryškus nedarbas, nepaisant priešingų režimo teigimų, nepaisant šimtų tūkstančių kubiečių pabėgimų į užsienius, nepaisant 200,000 - 300,000 mobilizuotųjų į milicijos dalinius, nesumažėjo, nes nacionalizacija, deivų stoka, efektinga JAV blokada ir režimo klaidos Kubos ūkiniam gyvenimui nepaprastai pakenkė. Darbininkai atleidinėjami, ir jie konstatuoja, kad tai priklauso ne nuo jų sugebėjimų, o nuo politinių -- suprask: komunistinių - įsitikinimų. Žmonės nepatenkinti, kad ištisomis savaitėmis arba mėnesiais negalima gauti juodųjų pupų, kurios čia yra vienas iš pagrindinių maisto produktų, arba mūilo. Nereikia jau ir minėti, kad darbininkai neteko streiko teisės -- streikas čia reikėtų išėjimą prieš "liaudį", prieš "revoliuciją", prieš "tėvynę"!

Aš žiūrėjau oficialių Castro revoliucijos filmą. Iš poros šimtų žiūrovų, kurių daugumą sudarė varguomenė, tik apie 20 plojo, kada Castro ir jo šalininkai laimėdavo, o Batistos žmonės būdavo nugalimi. Nekartą girdėjau, kad dar iki paskutiniųjų savaitžių Havanos kino teatruose žmonės plodavo, pamatę ekrane Eisenhowerį arba Kennedį -- dabar jie jau nebedrįsta, nes baimė perdidelė.

Bet vis dar reikšminga gyventojų dalis remia Fidelį -- greičiau ji patį, negu režimą --

ir netenka abejoti, kad tokių daugumą sudaro campesinos, gerai ginkluoti ir nepaprastai svarbiai save vaizduoją milicininkai, tie-

"Žuvies ženklas", ankstyvosios krikščionybės simbolis, šiandien sukelia daug rūpesčių Castro režimo valdininkams, nes kubiečiai jį kaskart platesniu mastu vartoja savo resistencijai išreikšti. Nuo praeito rudens jis randamas ant pastatų sienų, šaligatvių, tvorių, net papildomų smėlių, ir režimo valdininkams tenka jį arba uždažyti arba iškapoti.

sioginiai režimo pasipelnitojai ir visi tie, kurie vykdo intensyvią demagogišką propagandą per komunistiškai diriguojamą spaudą, radiją ir televiziją, kurie tebetiki revoliucijos šūkiais, ateinančių aukso amžių, Kubos misiją pasaulyje. Kiti, ne režimo, balsai viešai negirdimi, objektyvios informacijos nėra. Kuba, kuri yra už nepilnos valandos oro keliu nuo JAV, šiandien visiškai atkirsta nuo Vakarų pasaulio, ji uždaryta uždangos, kuri, papildant geležinės ir bambukinės varžos, šiandien mėgstama vadinti cukrinių švendrių uždangą.

Propaganda, kuri savo turiniu yra tapusi komunistine indoctrinacija, kas kartą didinama ir jos tarnybon dabar įjungta taip vadinamoji "alfabetizacija" kampanija, t. y. kova su neraštingumu.

Tačiau, nepaisant vis didėjančios ir aštrėjančios opozicijos, ypač miestuose, nepaisant re-

žimo vis stiprinamos, nors jam ir pavojingos, kovos su katalikų Bažnyčia, nepaisant plintančių partizaninių kovų Escambray kalnuose -- dar sunku pranašauti greitą Castro prokomunistinio režimo galą. Jei ši būklė ilgiau tęsis, tai reikš tautos tragediją. Iš kitos pusės, jei jau netrukus prasidės didesnio masto ginkluotas sukilimas -- jis vės į neapykanta perpildytą, kruvinai žiaurų pilietinį karą -- ir tai bus nemažiau tragiška.

KAIP TAUTA KOMOKA SKAITYTI

1961 metus režimas paskelbė "švietimo metais" ir su nepaprastai išpūsta propaganda vykdo taip vadinamą "alfabetizaciją" -- kovą su analfabetizmu. Balandžio mėnesį visos vidurinės mokyklos buvo uždarytos ir mokytojai su mokiniams išsiųsti į kaimus, kad analfabetus išmokyty skaityti ir rašyti.

Kai aš aplankiau vieną aukštesnį švietimo ministerijos valdininką, norėdamas plačiau pasiformuoti apie planus, pamačiau aikštėje vieną jau ruošiamą tai akcijai berniukų ir mergaičių "brigadą": uniformuoti, surikuoti jie vykdė karinio apmokymo veiksmus, o įsakymai buvo ten šūkajami, kaip dabar jau beveik užmirštų prūsų kareivinių kieme. Tik automatinį šautuvų stoka šias paauglių formacijas skyrė nuo milicijos dalinių.

Aš galėjau gauti vadovėlių ir brošiūrų, kurių nurodymais moksleiviai ir mokytojai turi vykdyti "alfabetizaciją". Tarp kita ko, viename vadovėlyje, skyrinėjant apie draugus ir priešus, ("Alfabetizacijos", 43 psl.) parašyta:

"Mes laikome draugais ir tas tautas, kurios jau išsikovojo visišką laisvę ir garbingai, nesavanaudiškai padeda taučoms, kovojančioms su kolonistiniu jungu, kurį joms užkrovė imperia-

likizmas. Tokios yra Sovietų Są-

junga, Liaudies Kinija ir kitos socialistinės valstybės."

Priešas, žinoma yra amerikinis "imperializmas". Tačiau "mes kubiečiai nesame priešai tos tautos, nepaisant, kad mus ižeidinėja jankių politikai, JAV monopolistinių interesų atstovai, kurie beveik taip pat žlugdo savo tautą, kaip ir mus."

"Karo ir taikos" tema: "Tik imperialistinės vyriausybės, kurios nori tęsti savo plėšikavimo ir išnaudojimo politiką, yra kurčios savo tautų reikalavimams ir ginkluojasi, besiruošdamos naujam karui, kurio pasėkos atneštų sunaikinimą daugybės žmonių gyvybių ir beveik visų turtų bei kultūrų, kurias žmonija simtmečių bėgyje sukūrė. Tačiau yra teisingų karų. Būtent tie, kuriuos tautos vykdo, siekdamas išsivaduoti... Kubos liaudis taip pat stovi tų tautų pusėje, kurios atstovauja taikos ir sugyvenimo politiką, kurią skelbia SSSR ir tie socialistiniai kraštai, ir kuri žinoma taikos koegzistencijos vardu."

"LIAUDIES DEMOKRATIJOS" SISTEMA

Būdinga, kas vadovėlyje nutylima apie demokratiją. Pvz., nesakoma jame nieko apie laisvą rinkimus, laisvą spaudą, parlamentą, opozicinę kritikos teisę, lygybę nepriklausomose teismuose ir kitas pagrindines demokratines teises.

Tai keletas pavyzdžių, kurių eilę galima pratęsti daugybe kitų. Tokioje dvasioje šiais "švietimo metais" Kubos analfabetai turi būti išmokyti skaityti ir rašyti. Ir griežta, beveik karinė organizacija pasirūpins, kad nuo tokios programos nebūtų nukrypta.

Žinoma, tai dar nėra marksizmas griežtąja prasme. Tačiau nė vienas komunistinis režimas iš karto nepradėjo savo masėms, juo labiau primityvioms neraštingoms masėms, kulti abstrakčias, sunkiai suprantamas dialektinio materializmo dogmas. Čia siekiama beraščiams įkalbėti primityvų vidaus ir užsienio politikos supratimą, išskiepyti neapykantą visam laisvajam pasauliui ir pateisinti šliejimąsi prie komunistinio bloko. Ir šį uždavinį Kuboje atlieka ne komunistų partija, bet valstybės švietimo ministerija.

(Bus daugiau)

ISPANŲ BANDYMAI AFRIKOJE

turi aiškų europinį, tiksliau ispanišką vaizdą.

Turgaus dienomis krautuvės, barai ir kino teatrai pilni čia-būvių, kurie čion atgabena paroduoti kavą, kakavą ar palmių riešutus. Už gautus pinigus jie perkasi drabužius, radijo aparatus ir kitas pigias japoniškas prekes, kurios dabar užplūdo visą Vakarų Afriką. Prieš dešimtį metų jie dar tebevaikščiojo nuogi, bet misijonieriai ir bendra pažanga visoje Afrikoje privertė juos prisitaikyti prie Vakarų papročius.

Teoretiškai Ispanija gavo Rio Muni iš Portugalijos 1778 metais, bet praktiškai ją užimti pradėjo tik 1900 metais. Dabartinis ekonominis klestėjimas kai kuriems čia nuo sena gyvenantiems ispanams kelia galvosūkių, bet jie duoda kreditą generalisimo Franco režimui, kuris superka jų produktus ir palieka juos ramybėje.

Ispanija, pvz., moka 35 centus už čia užaugintos kavos svarą, kai kaimyniniame Gabone arba Kamerune čia-būviai gauna tik 16 centų. Už kakavos svarą Ispanijos vyriausybė čia moka 25 centus, o anapus sienos 18 centų.

"Kol tokios kainos bus mokamos," sako vietos ispanai, "mūsų čia-būviai neturės pagrindo pavydėti Kameruno ar Gibono gyventojams".

Ne vien ekonominė politika -- ir stipri ispanų politinė bei administracinė kontrolė visus nacionalizmo reiškinius paverčia rizikingais ir nepelningais.

Lėtai, bet palaipsniui Ispanijos laivyno valdytą koloniją veda į civilinę administraciją, panašią kaip metropolinėse Badajozo arba Huelvos provincijose. Kur įmanoma, organizuojami valsčiai ir renkami pareigūnai, atsakingi gubernatoriui. Pati provincija valdoma paskirtos mišrios europiečių ir afrikiečių "diputacijos". Esama ženklų, kad populiarus ir respektuojamas gubernatorius adm. Faustino Ruiz Gonzalez galį negrįžti iš Madrido, kur numatoma jį paskirti Ispanijos laivyno viršininku. Tuo atveju kolonija turėtų civilinį gubernatorių, tik jos gynybos ir saugumo reikalai būtų pavesti tvarkyti Madrido skirtam kariniam "generaliniam kapitonui", kaip dabar yra Kanarų salose, Ispanų Saharoje ir kitose Ispanijos valdomose užjūrių teritorijose.

• Prez. Kennedžio administracija paprašė kongresą vėl padidinti pašto tarifus laiškam, laikraščiams, oro siuntoms ir t.t. Didelių pakaitimų prašoma užsienio pašto tarifuose, pavz., už oro paštą siunčiamus laiškus į Sovietų valdomas teritorijas numatoma mokesčiai padidinti 10 centų, taikant jiems Azijos tarifą. Reiškia, už laiškus į Lietuvą reikės mokėti, kaip už Azijon siunčiamus laiškus.

dovanos ★ * taupytojams *

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU KOVO IR
BALANDŽIO MEN. DUODAME

ŠIA DOVANA

KAS DU MEN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

5 1/4 %

mokamo už
ilgalaikos
taupmonas!

DARBO VALANDOS:

plrm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. - uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Kubiečių sukilėlių, Castro režimo priešų grupė Escambray kalnų rajone.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Reikia tikėti, kad senų klaidų nebepakartos

Komunistinio režimo įsigalėjimas Kuboje ėjo palaipsniui, vis maišant siūlų galus, vis paliekant daug neatsakytų klausimų. Tik paskutiniuoju metu jau ir tiems, kurie pradžioje manė, kad čia vystosi kubietiškas nacionalizmas, o ne Maskvos modeliui sukurtas komunizmas, abejojimų nebeliko. Kuba virto Maskvos interesų stovykla. Stovykla ne tik pačią Kubą galutinai sukomunistinti, bet iš Kubos veikti į visas Pietų Amerikos valstybes, ten kelti neramumus ir sėti komunistines sėklas, kad greit pautų komunistinį derlių.

Kubos kelerių metų įvykiai dar labai gerai atmenami visų skaitytojų. Tat nėra reikalo kartoti, kodėl ten buvusį Batistos režimą ne taip sunkiai pakeitė dabartinis režimas, išvirtęs į Maskvos provincijos režimą. Ir svarbiausia, kad tas Castro laimėjimas be pagalbos iš JAV, nieko nebūtų laimėjęs. Iš čia anų metų revoliucionieriai sėmėsi didelius visokius paramos išteklius. O kad ta parama buvo akla, nepramatanti į ką gali išsivystyti, nereikia šiandien įrodinėti. Ją visi jau gerai žinome.

Bet šiuo atveju vis dar lieka neatsakytas vienas klausimas: ar Castro revoliucija iš anksto buvo Maskvos suplanuota, o ar ji tik vėliau Maskvos agentų nutempta į Maskvos stovyklą? Ir reikia manyti, kad į šį klausimą taip pat bus atsakyta, bet tik tada, kai Kuboje komunistinė sistema bus išdeginta ir grįš normalus gyvenimas. Tačiau, taip ar kitaip bus atsakyta, niekas negalės pagirti buvusios JAV vyriausybės, kuri savo nesupratimą padėjo užauginti savo kiemo pašonėje labai pavojingą smaigį.

Dabar, kada rašomos šios eilutės, Kuboje prasidėjusi invazijos ir sukilimo banga nūverstė Castro valdžią ir sunaikinti jo komunistinį režimą. Taigi Kuboje karštai kalba ginklai iš pačių kubiečių rankų. Ir kraujo, niekas negali abejoti, bus iki kelių. Juk kur kartą komunistai įkelia koją, iš ten lengvai nepasitraukia. O iš kitos pusės, prieš komunistinį režimą kovojantieji kubiečiai taip pat gerai žino, kad yra išėję ne į pramogų pasivaikščiojimą, bet už savo tautos ateities gyvenimą ir krašto santvarką.

Nesinorėtų tikėti, kad sukilėliai iš JAV, kaip buvo įvykę Vengrijos sukilimo metu, tegaus tik vaistų siuntinius, maisto ir užuojautos pareiškimus. Ano metų klaidų niekas iki šiol neužmiršo ir labai ilgai neužmirš. Bet atsimerant, kad Kuba yra per daug arti nuo JAV krantų ir kad iš čia Maskva labai lengvai gali pažeisti kiekvieną JAV gyvybinę vietą, anų klaidų nebedarys.

Mūsų simpatijos yra tik sukilėlių, kovojančių dėl laisvės ir savarankaus tvarkymosi, pusėje. Toji kova mums yra jokia pramoga, bet dalis kovos ir už mūsų pačių laisvę. Jei komunizmas bus čia išdegintas, bus išdegintas kitur, tada ateis eilė, nors ir ilgiau teks laukti, išdeginti ir iš mūsų tėvynės. Bet jei laimėtų čia, dabar gyvenamoj mūsų pašonėje, pasėkos būtų per daug didelės ir skaudžios labai ilgiems laikams.

B. G.

NEPR. LIETUVOJ JOKIOS DISKRIMINACIJOS NEBUVO

Perskaitęs kovo 29 d. Dirvoje atspausť J. Šmulskio laiską, kad Eichmano nusikaltimai ir mus liečia, turiu su dideliu pasigailėjimu pareikšti:

Aš savo laisكة, kuris buvo įdėtas kovo 24 d. Dirvoje konstatavau tik faktą, kad lietuvaitė vaidina filme "Operation Eichmann" kuris liečia tik dviejų tautų specifinį reikalą su kuriuo lietuviai nieko bendro neturi. Tai kur čia J. Šmulkstys mato mano pasipiktinimą.

Toliau, kur yra mano pasakytas, kad padaryta žmogžudystė prieš 17-20 metų moraliai nebe-traktuojama kaip nusikaltimas. Mano tik pasakytas, kad apie nusikaltimus, kurie buvo padaryti 17-20 metų atgal prieš žydus, yra labai daug rašoma ir pri-rašyta švėtinioje spaudoje (anglų vokiečių, prancūzų ir ypatingai sovietinėje), kad kaltininkai turi būti griežtai nubausti. Tuo tarpu už Sovietų S-gos pareigūnų ir šiandien dar tebedaromus žiauriausius nusikaltimus daugeliui tautų, toji spauda nereikalauja

traukti kaltininkų atsakomybės. O jeigu kartais apie tai užsimena, tai labai skystai.

Mano laisكة niekur nėra paminėta, kad žydai ne žmonės. Jie yra taip pat žmonės, kaip ir visi kiti, bet jie savo spaudoje apie lietuviams padarytus nusikaltimus, jų persekiojimus ir kankinimus nieko nerašo. Pav., "Rūtos" direktoriui J. Stukui nebuvo leista per TV New Yorke, parodyti padarytų nusikaltimų prieš lietuvių Praneviškėse, Rainiuose, Panevėžy, Kretingoje, Červenėje ir kaip gyvena išvežtieji iš Lietuvos lietuviai sunkiausiose ir nežmoniškiausiose sąlygose priverčiamose darbo stovyklose Sibire.

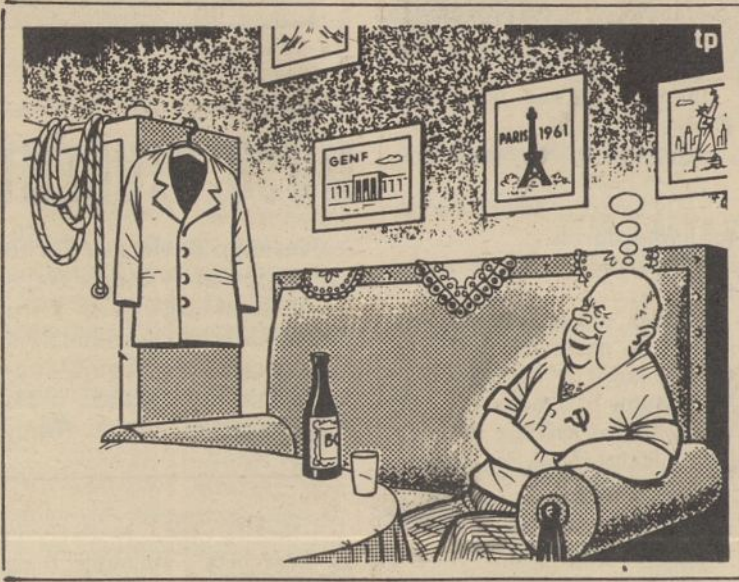
Ar ne žiauri ironija, kada lietuvaitė vaidina Hollywoode, o tuo pačiu metu sovietų artistai --enkavedistai vaidindami Eichmano rolę Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje be teismų masiniai žudo lietuvių tautą. Kokioj spaudoj apie tai tiek rašoma, kaip apie Eichmano nusikaltimus?

J. Šmulkstys tvirtina, kad "Eichmano nusikaltimai mus labai liečia"! Jeigu J. Š. jaučia, kad jį liečia, tai čia jo asmeninis reikalas. Bet kada jis tvirtina, kad "Eichmano nusikaltimai ir lietuvių labai liečia" ir tam neturi įrodymų, tai yra lietuvių tautos įžeidimas ir už tai turi būti atsiprašyta.

J. Š. turi būti gerai žinoma, kad Neprikl. Lietuvoje jokios diskriminacijos prieš žydus nebuvo. Ji atsirado tik tada, kada Lie-

Jeruzalėje prasidėjusi Eichmano byla visais atžvilgiais labai nepaprasta. Jis kaltinamas, kaip galvažudys, nužudęs ne vieną žmogų ar šeimyną, bet vadovavęs 6 milijonų Europos žydų išžudymui.

Adolfas Eichmanas, tas Austrijos vokiečių, teisiamas ne Austrijoje ar Vokietijoje, kur jis veikė ir buvo pilietis, bet visai kitoje valstybėje, Izraelyje, Jeruzalėje, kur jis niekada savo gyvenime nėra buvęs, nėra to krašto pilietis ir kur jis nusikaltimų neatliko. Jis teisiamas teisme tokios valstybės, kurios nei nebuvo, kada jo didieji nusikaltimai buvo vykdomi. Jis pakeitęs pavardę gyveno Argenti-

Šio prasikaltėlio niekas nesiruošia grobti ir teisti. Priešingai, jį visur su karališka pagarba priima ir po jo kojom tiesia raudonus kilimus. Štai kur teisingumo ironija.

noje, kaip pabėgėlis. Iš ten žydų policijos agentų buvo pagrobta ir nugabentas į Izraelį... Argentinos vyriausybė pradžioje protestavo dėl tokio pasielgimo su jos globoje buvusiu asmeniu, bet vėliau nutilo...

Juristams ši byla, be abejo, bus įdomus ir neįprastas atvejis. Tos problemos nuo pat teismo pradžios, tiek prokurorui, tiek advokato jau pradėtos nagrinėti.

TEISINGAS SUSIDOMĖJIMAS

Iš šių kelių žodžių matyti, kad susidomėjimas Eichmanno byla yra didelis. Nusikaltimas, nusikaltėlis, teismo aplinkybės ir nusikaltėlio sugavimo būdai yra labai nepaprasti. Ir bylos išreklamavimas ne ką mažesnis, negu tuoju po karo Nurembergo teismo.

Nieko nuostabaus: byla svarbi ir jautri pirmiausia žydams. Ne tik Izraelio, bet ir viso pasaulio žydams. O jie yra tam gabūs, vieningi ir įtakingi. Jiedaug sveria įvairių kraštų spaudoje, radijo, televizijoje, kino filmuose.

Byla įdomi ir visiems kitiems, ne tik žydams. Su ja rišasi pasaulio sužverėjimo, tautžudysčių ir žmoniškumo problemos. Tos problemos buvo ir tebėra kruvinos daugeliui Europos ir Azijos tautų, nes ant jų galvų panašūs nusikaltimai buvo ir tebėra daromi, tik nei Nurembergo, nei Eichmano teismų tiems nusikaltėliams dar neruošiama.

Amerikos o, spėju ir viso pasaulio spauda, šiuo metu daugiausia rašo apie Eichmaną. Leidžia-

tuva valdė okupantai ir tą diskriminaciją okupantai vedė.

M. Razgaitis,
Brooklyn

AR TAIP REIKIA?

Šių metų balandžio 7 d. Darbininko 25 Nr. įdėtas Bostono spaudos (taip rašo Darbininkas) vertimas apie Melrose simf. orkestro koncertą, kuriam vad. Jar. Kačinskas. Aš atyđiai seku Bostono didžiuosius laikraščius, bet nieko neradau apie minėtą koncertą. Kaip čia yra? Ten pat parašyta, kad koncertas įvyko Memorial Hall, Mass. Kur toji vietoje yra?

Pagal Darbininką galima tik spėti, kad koncertas įvyko Melrose, Mass. (miestelis prie Bostono) ir kad tą recenziją parašė to miestelio laikraštis. Jei taip, tai kam slėpti? Ir tai ne pirmas rašinys panašiu reikalu.

V. Š.,
Boston

Verkti ar juoktis reikia?...

JUOZAS J. BACHUNAS

mos knygos apie jo pasibaisėtinius nusikaltimus. Hollywoodas apie jo gyvenimą jau ir filmą užbaigė ruošti, kur žymesnę rolę vaidinti buvo pakviesta ir mūsų lietuvaitė aktorė Rūta Kilmontytė-Lee.

IEŠKANT DIDŽIAUSIO NUSIKALTĖLIO

Vartydamas amerikiečių laikraščius, radau vienoje vietoje pasakytą, kad Eichmanas buvo "didžiausias galvažudys visoje žmonijos istorijoje", nes jis Europoje išžudęs šešius milijonus

rusų ir kitokių tautų, kurias tik Hitlerio Vokietija buvo užėmusi. Visus nužudytus kalėjimuose, kacetuose ar karo veikuose sudėjus į krūvą, tikrai bus žymiai daugiau, negu šeši milijonai žydų.

PATYS DIDŽIAUSIS ŽMOGŽUDŽIAI NEBAUDŽIAM...

Hitleris ir Himmleris, tie vie-ni iš didžiųjų žmonijos žmogžudžių, patys save nubaudė ir patys sprendimus įvykdė nusižudydami. Kitiems juos nubausti nebereikėjo. Liko bausti tik mažesnius nusikaltėlius, jų pavaldinius, vykdžiusius jų įsakymus. Visi matome ir žinome kad yra labai nelygios ne tik tautos ar jų imperijų kolonijos, bet labai nelygūs ir jų galvažudžiai. Vieniems labai nesiseka, o kitiems puikiai sekasi. Vienus smerkia, sunaikina, karus jiems paskelbia, suima, sugaudo, net iš svetimo krašto išgrobia ir paskui baudžia. O kitus, tai jei ir smerkia, bet susilaikydami, atsargiai, su šilkinėmis pirštinais, nieko jiems nedaro, karų neskelbia, jų nesuima, negrobia ir teismų neruošia. Su jais bendradarbiauja, sėdasi prie konferencijų stalo, siunčia sveikinimus ir linkėjimus, kviečiasi į svečius, vaišina. O tuos, kurie išdrįsta gatvėse protestuoti, policija negailestingai išvaiko.

Didžiausias modernių laikų žudikas buvo Jozefas Stalinas, Rusijos diktatorius, kurio kariuomenė ir policija žudė ir naikino žmones karuose, kalėjimuose, koncentracijos stovyklose. Jis žudė ir naikino žmones visokiais motyvais. Pirmiausia, komunizmo priešus, paskui ramius ir nieko nekaltus žmones vien už tai, kad jie "galėjo" būti priešais, nes priklausė toms socialinėms klasėms, kurias komunizmas užsimojo išnaikinti (kaip Hitleris buvo užsimojęs sunaikinti žydus, net ir visai nieku nekaltus, bet vien už tai, kad jie buvo žydų rasės). Stalinas taip pat naikino ir ištisas mažesnes tautas Rusijoje. Skaičiuojama, kad Stalinas išžudė mažžiausia 30 milijonų žmonių. Žinoma, ne pats savo ranka, bet jam paklusnų "eichmanų" rankomis, revolveriais ir kulkosvaidžiais.

Nors dar nėra tikslų davinių, bet antroje vietoje turbūt eity raudonosios Kinijos Mao cetungas, kurio diktatūra jau sunaikino daugelį milijonų kiniečių ir toliau tebenaikina. Taigi Stalinas ir Mao cetungas toli pralenkė žydų naikinimo rekordus. Tik niekas niekada jų neteisė, negrobė ir neteisė. Pirmasis po mirties net išaukštintas Kremliaus mauzoliejuje, o antrasis tebesiaučia.

O NIKITA CHRUŠČIOVAS?

Dabartinio Rusijos ir jos kolonijų diktatoriaus Nikitos Chruščiovo "garbei" tektų pasakyti, kad jis pasaulinio galvažudžių rekordo dar nepasiekė. Per mažą buvo laiko ir jis gal jau per senas, kad suspėtų pasivyti ir pralenkti minėtus anuodu draugus.

(Nukelta į 4 psl.)

ŠYPSENOS

☆☆☆

SOVIETŲ Sąjungoje vienas kito nepažįstą du asmenys atsisėdė sodelyje ant suolo.

Pirmasis ilgai atsidūso.
Antrasis užprotestavo:
--Prašau mano akivaizdoje nepolitikuoti.

BULGARIJOJE komunistų vadų kursuose instruktorius klausia kursant:

--Prieš jus stovi Chruščiovas ir Kennedy. Jūs turite užtaisyti revolverį. Ką jūs darote?
--Jūs pats, drauge instruktoriau, į ką šautumėte?
--Aišku, į Kennedy, kaip į re-akcionierių lyderį.
--Tokių atveju man nėra pasirinkimo ir lieka tik Chruščiovas...

DAILĖS parodoje, kur buvo išstatyti abstraktiniai kūriniai, vienas žiūrovas dailininko paklausė, ką jis savo paveiksle norėjęs pavaizduoti.

--Karvės pievoje, -- atsakė dailininkas.
--Bet aš nematau žolės, -- nustebęs klausia žiūrovas.
--Nes karvės ją nuėdė.
--Bet aš nematau ir karvių...
--Kodėl jūs norite, kad karvės pasilikty pievoje, jei nebėra žolės?

LONDONE, turtuolių apgyven-tame West-End rajone, vienas džentelmenas sėdė į savo Rolls-Royce ir nuvažiavo į klubą, išgerti whisky.

Atsisėdęs prie baro, staiga jis pastebėjo, kad užmiršo cigaretes. Paprašė patarnautojo, bet bare irgi nebebuvo daugiau cigarečių. Ir niekas iš patarnautojų neturėjo laiko išeiti ieškoti.

Bet džentelmenas labiau ir labiau norėjo rūkyti. Tada jis išdidžiai nutarė kreiptis į susirinkusius su pasiūlymu:

--Kas duos vieną pakelį cigarečių už mano Rolls...
Salėje tylą.
--Penkiolika cigarečių už mano Rolls-Royce...

Tyla.
--Dešimt cigarečių už mano Rolls-Royce...

Jokio atsakymo.
--Dvi cigaretes už mano Rolls-Royce...

Nieko.
--Vieną cigaretę už mano Rolls-Royce -- sušuko džentelmenas netekdamas kantrybės.

Kampe sėdėjęs nedidelis žmogelis pakėlė galvą nuo savo laikraščio:

--Kurį metų jūsų Rolls-Royce?

PSICHIATRINĖJE ligoninėje grupė ligonių kambaryje žaidžia traukinį, bėgiodami aplink stalą, padėję rankas vienas kitam ant pečių ir imituodami garvežio triukšmą.

Vienas iš daktarų stebi žaidimą nusiminusiu veidu.

--Ah! jie negali nustoti, -- skundžiasi jis kitam gydytojui.

--Kodėl?... Ar tau kenkia tas triukšmas.

--Ne! Bet jų garvežio dūmai man sukelia kosulį!..

GATVĖJE viena stora moteris bara išmaldos prašantį vyrą.

--Kaip jums negėda užsiimti tokiu amatu!

--Bet tai vienintelis būdas kreiptis į gražią moterį, nekieno jai nepristatytam, atsakė vyras.

Moteris, nieko nesakydama, įmetė į jo kepurę dolerį!..

RESTORANE vienas klientas stebi patarnautoją. Neiškentęs sušuko:

--Ar taip galima!... Jūs šluos-tote lėkštes su savo nosine!...

Patarnautojas nusišypsojo:

--Tai nieko, pone. Mano nosinė jau nešvari!..

PASKAITOJE vienas moksli-ninkas kalba apie pasaulio pa-baigą, sakydamas, kad visa gy-vybė žemėje dingsianti už aštuo-niasdešimt milijonų metų.

Tuo metu vienas klausytojas susijaudinęs atsistoja ir kla-usia:

--Už kiek metų?

--Už aštuoniasdešimt mili-jonų metų.

--Oh! Jūs mane nuraminote! Aš buvau supratęs, kad už aštuo-nių milijonų metų!..

JOKŪBAS J. STUKAS, direktorius, maloniai Jus kviečia į

"Lietuvos Atminimų" Radio Valandos
20 METŲ SUKAKTIES PAMINĖJIMO

KONCERTĄ IR BALIŲ

Sekmadienį, Balandžio (April) 30 d., 1961
119 E. 11th St. WEBSTER HALL, New Yorke

PRŪGRAMOJE:

Gražusis Alice Stephens (Steponavičienės) Merginų Ansamblis iš Čikagos.

• "Rūtos" Radio Dainų ir Tautinių Sokių Ansamblis

• Juokdariai — "Dominykas ir Motiejus"

Programos pradžia 4 val. p. p. Šokiai — 8 val.

Gros Ted. Maksymowicz garsusis orkestras

Įėjimo kaina \$3.00 Rezervuota vieta \$4.00

IŠKILMINGAS PAMINĖJIMO BANKETAS IR ŠOKIAI
ĮVYKS ŠESTADIENĮ, BALANDŽIO 29 D., 7 VAL. VAKARE
ROBERT TREAT VIESBUTYJE, 50 Pk. Place, Newark, N. J.

Bilieto kaina \$7.00

Taip pat esate nuosirdžiai kviečiami į

Padėkos Mišios bus sekmdienį, Balandžio 30 dieną, 10:30 val. ryte
Sv. Trejybės lietuvių bažnyčioje, Newark, N. J.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (71)

DESZO ARVAY

Kuzinas atidavė ir šovinius

Šūviai ir šauksmai leidyklos pastate suardė ir nutraukė pasikalbėjimą su Endre. Skausmingų nujautimų kankinama, Erszebeta bėgo atgal ir jau norėjo pro barikados spragą sprukti į vyno krautuvę, kai tankai atidarė ugnį. Gatvės toluomoje jie spiaudė dūmus ir ugniniais liežuviais laizgė savo smailius snukius. Erszebetai dingtelėjo juokingas vaikystės prisiminimas apie teatro drakoną, tą pačią akimirka ji pamatė Kuziną ir Iloną; olandą ir kareivį, mosikuojančius jai iš vyno krautuvės, bet jau aštrus spindulys nukirto ją nuo kojų ir nusiviedė šonan už barikados. Žuvusieji studentai atgijo, po kiekvieno trenksmo jie rodė beviltiškas pastangas atsistoti, trūkčiojo rankomis, kojomis, kilnojo galvas, raitėsi, krūpčiojo, vartėsi ant šonų. Erszebetai atrodė, kad visa tai atsitinka be jokio garso. Pirmasis sprogiimas ją apkurtino. Ji įsikibo į tramvajaus bėgių galą ir laikėsi lyg privirinta. Ji užnodė blaurius cheminius garus, bet matė tik dulkes ir miglą, gavo duslų smūgį, nežinodama kurion vieton, ir jau nebematė, nebeužodė, nebejaudė daugiau nieko. Gulejo ten, be praeities vaizdų akys. Nebuvo jokių išskylančių minčių, jokio galjėsčio, jokio maldavimo, nei baimės, nei neapykantos. Galas atėjo beskausmo, paprastai, beveik profaniškai. Bet staiga ji patikėjo, kad Kuzinas, Ilona, olandas ir studentas apsupo ją, ir ji manė matant priekaištų veidus, laukiančius esminės anekdotų vietas; ir ji stengėsi nusišypsoti. Ak, toji šypsena! Ir kai ji jau buvo bepradedanti šypsotis, pasijuto švelniai pakeliamas ir tolyn nučėmama nuostabiomis, geros fėjos. Ak, toji šypsena!

Profesorius Nyers sėdi prieš

radio siųstuvą.

Dėmesio! Dėmesio!

Čia yra Vengrija, Hunyado tauta. Europos tautos, kodėl nieko neatsakote? Kodėl mes tris šimtus metų trukusioje kovoje su turkais turėjome būti vieni? Kai Hunyadas laimėjo, jūs džiaugsmas buvo didelis. Ištiesomis dienomis skambino varpai pergalės garbei. Ar jūs vis dėlto mus užmiršote? 26,000 vengrų su jaunu jogailaičių karaliumi Vladislavu palikote vienus, 20,000 liko Mohacso mūšio lauke. Solimanas ir jo 500,000 užplūdo kraštą, jie žudė ir degino be jokio galjėsčio. Kodėl jūs paliekate mūsų tautą vieną? Europos tautos, užmirškite savo vaidus, arba jūs būsite sekančios. Europos tautos, atkite pagalbon! Duokite žinią! Mes klausome to paties ilgio bangą.

Gelbėkite tautą!

Gelbėkite tautą!

Gelbėkite tautą!

Ulaszlo Nyers, senovės istorijos profesorius, laukia atsakymo. Ausinėse tyta; name tyta, net patrankos kažkur nutilo. Profesorius Nyers tolsta nuo dabarties. Ji darosi nereali. Jam pradedą praeitis prieš Kristų.

Trumpa tyta po apšaudymo atrodė tokia absoliuti, tartum sankryža būtų po garso nepralaidžiančiu varpu, ir tartum ausyse būtų girdimas tik savojo kraujo ošimas, kuris, garsėdamas ir garsėdamas, įgijo metalo skambesį.

--Tankai! -- sušuko olandas.

Ilona pakėlė šautuvą sviedinio išmušton sienos angon, olandas tai padarė prie lango. Kuzinas ir kareivis gulėjo priedangoje, kur jie buvo sukritę. Triukšmingai dundėdamas pasirodė tankas pro dulkių debesį. Ilona ir olandas nutaikė ir iššovė į bokstelių plyšius. Bet kareivis liko begulys, nemesdamas benzino bonkos. Ir Kuzinas negriebė rankinių granatų, kurios surištos pundelin gulėjo prieš jį, norstantas jau buvo pakankamai priartėjęs. Ilona žvilgtelėjo į šoną ir pagavo Kuzino žvilgsnį ir pasijuto lyg suparaližuota; ir ji nustebo, kad pati galėjo pašokti, griebti rankines grantas ir

sviesti. Ji nusviedė pertoli, neapskaičiuodama savo jėgų; ir rankinės granatos sprogo gatvėje. Benzino bonkos su liepsnojantį dagčiu nukrito ant tanko; niekas nematė ir nežinojo ir kur; trys, keturi ugnies stulpai pašoko virš bokstelių. Tankas pristabė greitį, staigiai pasisuko pro metalo fabriką, sumalė dviejų ten kritusių rusų lavonus ir nuvažiavo paskui koloną. Ilona atsiklaupė šalia Kuzino.

--Kas tau, Vasia?

--Kelis.

Kuzinas atsivertė ant nugaros. Dešinioji koja buvo ištiesta, kairioji su šlaunimi sudarė nenatūralų kampą. Kelnų kiška buvo sudraskyta ir kraujo permerka.

--Ar skauda?

--Visai ne.

Ilona matė, kad jis melavo.

Priėjo olandas.

--Kaip vadinosi kareivis?

--Mes nežinome.

--Jis neturi ir jokių dokumentų; jis jau miręs.

--O Erszebeta, kaip Erszebeta?

Olandas atsiseigėjo apsiaustą ir švarką, nusijuosė diržą, padavė jį Ilonai ir nubėgo už dulkių apgultos barikados. Ilona užveržė Kuzino kairiąją koją virš kelio. Staiga šalia jos atsirado Geza ir Tamas.

--Ar mes galime pagelbėti?

--Ar jūs metėte bonkas?

--Taip.

--Iš kur?

Jie pasižiūrėjo į antrą aukštą.

--Iš ten, iš aukšto, bet nepataikėme, benzinas neišsunkė į motorą gaubtą.

--Kur jūs buvote šaudymo metu.

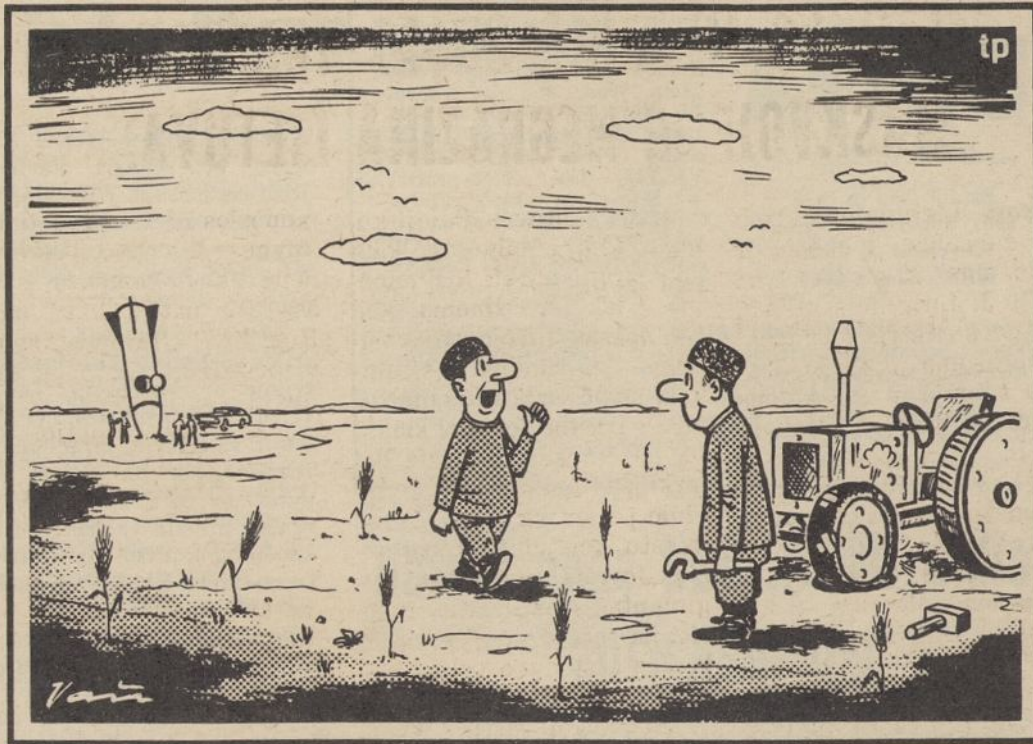
--Užpakaliname name; kai šaudymas liovėsi, mes užpakaliniais laiptais užbėgome viršun.

--Jie turėjo daugiau supratimo, negu mes, -- pasakė Kuzinas.

Olandas grįžo. Jis netarė nė žodžio. Ilona pašoko ir norėjo perbėgti, už barikados nubėgti, norėjo pas Erszebetą. Olandas ją sulaukė.

--Pasilikite čia; tankai gali vėl šaudyti.

--Aš noriu pamatyti Erszebetą, -- sušuko Ilona.

--Gagarin sako matęs vagoną su padangom netoli Vladivastoko!...

MŪSŲ STUDENTIJĄ APSISPRENDIMO KRYŽKELĖJE

Neseniai pasirodęs Dirvoje studentės Vandos Gegevičiūtės straipsnis iš "Studentų Gairių" apie lietuviškąją studentiją, turėjo daug gilių minčių išsiaukti mūsų inteligentijos tarpe. Daug

--Neikite ten, pasilaikykite tą Erszebetą atmintyje tokią, kokia ji nuėjo nuo mūsų.

Ilona atsiklaupė šalia Kuzino. Per savo skausmą ji nematė jo skausmo. Olandas numušė nuo apverstos lentynos dvi korteles, nusivilkė savo apsiaustą, išnėrė korteles pro rankoves ir susėgiojo apsiaustą. Kai Kuzinas buvo užkeltas ant neštuvų, priėjo artyn berniukai.

--Mes norime tave paklausti?

--pasakė vienas Kuzinui.

--Ką gi?

Jie stovėjo ten lyg elgetos.

--Greičiau -- pasakė olandas.

--Padovanok mums savo automatinį šautuvą, tada mes turėsime po vieną.

Kuzinas atidavė jiems ir šovinius. Geza pasiėmė žuvusio kareivio automatą. Kuzino ginklą paėmė Tamas.

(Bus daugiau)

kas panašiai įtarė esant, tačiau pirmą kartą buvo taip išsami ir atvirai patiekta padėties apžvalga, pasiremiant statistiniais duomenimis, kuriais abejoti per daug netektų.

Situacija yra, žinoma, apgailėtina, nes visi lietuviai norėtų, kad jų vaikai liktų tos pačios dvasios ir kultūros. Šių eilučių autoriui betgi atrodo, jog žiūrint visų aplinkybių, ši mūsų studentijos padėtis nėra bloga ir byloja apie aukštą mūsų studentijos lygį ir užtenkamą patriotiškumą. Ši pastaba, žinoma, liečia tik studentus, kurie atsakė į paklausimus, nes dėl kitų jokių išvadų daryti neįmanoma, nes nėra davinių.

Prieš kaltinant mūsų studentiją, pažvelkime, ką mes padarėme, kad jie ko ilgiau išlaikytų lietuviškumą.

Ar buvo mūsų plačioji visuomenė entuziastiška ir padėdavo jaunimui nuosirdžiai rengti sporto žaidynes, skautų išvykas ir stovyklas? Šokių, dailės ir muzikos konkursų? Manau, kad dauguma turėtų į tai atsakyti neigiamai, neišskiriant nei šio straipsnio autoriaus.

Gal mūsų vyresniesiems kultūrininkams ir atrodė, jog pav., populiarūs šokių muzika, nėra nieko rimto ir ypatingai gero. Bet mūsų jaunimui tai buvo būtina ir reikalinga. Štai ir dabar, pasirodžiusi pirma lengvo žanro šokių muzikos plokštelė, jau gavo "pylos" nuo rimtų visuomenininkų laikraščiuose, jog būk tai savo pigią reklama užtemdo rimtesnius, kultūringesnius įvykius ir t.t.

Reikėtų būti tikrai optimistui, jei lauktum, kad mūsų studentai tarp 20-26 metų amžiaus dalyvautų mūsų partijose. Dauguma tokių studentų gali turėti vien tik akademinį interesą apie nesibaigiančius ginčus dėl VLIKo, ALTo, Diplomatijos Šefo, buvusius perversmus ar caro dūmos atstovų atsiminimus. Jie buriasi į savo sąjūdžius, kurie daugiau atitinka laiko dvasias ir nešneka apie praeities klaidas, o planuoja ir kuria ateitį.

Taip pat mums okupantų padarytos skriaudos, jau nėra jiems tokios realios ir

viską kitą užtemdinančios, kaip vyresniesiems.

Kiek liečia laikračių skaitymą, statistika parodė puikų vaizdą. Eiliniame amerikiečiai būtų net keista, kad 10-12 metų jų mokyklose auklėti jaunuoliai dar labai aktyviai domisi tokiomis laikraščiais, kaip "Draugas", "Dirva" ir pan.

Čia yra didelis plusas ir visi turėtų paremti laikraščius ir jų pastangas žengti su laiko dvasia. Būdingas pavyzdys Dirvoje populiarinamas pianino muzikos varžybos ir pirmajam puslapy dedamos jaunųjų talentų fotografijos. Galime būti tikri, jog tokie jaunuoliai pajus, jog jie mums priklauso ir yra mūsų kultūros neatskiriama dalis.

Apgailėstaujant tenka pasakyti, kad tik 30% studentų pareiškė, jog grįžtų Lietuvon besalygiškai. Būtų įdomu padaryti apklausimą tarp mūsų daktarų, inžinierių ir biznierių, kuriuos pagimdė, išugdė ir išmokė Lietuvos žemėlė. Patyrus, koks procentas jų grįžtų laisvon Lietuvon, ypač jei nebūtų garantuojama iš anksto gera vieta, jau būtų galima drąsiau analizuoti studentijos patriotiškumą tų davinų šviesoje.

Baigiant norėtusi pabrėžti visų mūsų bendrą reikalą siekti, kad tuos studentus pas mus trauktų ne tiek sentimentalumai ar pareigos jausmas, bet aukštas mūsų modernios tautinės kultūros lygis.

Dabartiniai mūsų studentai yra apsisprendimo kryžkelėje. Darykime viską ką galime, kad jie jaustų logiką ir prasmę mums priklausyti. Man kyla nemalonūs nujautimas, kad jie yra jau paskutinieji iš mūsų priauglio, kurie gal tikrai liks Lietuvai.

Tadas Mickus,
Grand Rapids, Michigan

KAS DIRVOS NESKAITO
— DAUG NUSTOJA!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

SIUNTINIŲ TARNYBA

ALFA

Vertingos ir pigios dovanos jūsų giminėms ir draugams.

Angliškos medžiagos, avalynė, patalynė ir visa kita, kas leidžiama siųsti.

Alfa jums patarnauja sąžiningai. Darbo valandos: pirmad. — penktad. 6-10 p. p., šeštadieniais 2-6 p. p.

ALFA, 634 East 124th St., Cleveland 8, Ohio
Telefonas: UL 1-0934.

VERKTI AR JUOKTIS...

(Atkelta iš 3 psl.)

Tačiau jo ligšioliniai "nuopelnai" šioje srityje nemaži. Jis jau keturias dešimtis metų aktyviai dalyvauja bolševizmo veda-mojoje žmonių ir tautų naikino-mo veikloje. Tik šiame dešimtmetyje jis tegavo diktatoriaus vyriausią valdžią, bet jau spėjo užsitaruoti Budapesto skerdkio titulą. O anksčiau, per tris dešimtmečius visą laiką jis buvo tik Stalino padėjėjas, uolus jo įsakymų vykdytojas. Tiek uolus, kad išsiskyrė savo gabumais ir po mokytojo mirties pagaliau sugėbėjo atsisėsti į jo kėdę, prieš tai paeiliui nušalinamas ar sunaikindamas savo artimiausius draugus, jų tarpe ir sovietų "himlerį" -- Beriją. O šiaip ligi to laiko Rusijoje jis buvo nusipelnęs "Ukrainos skerdiko" garbingą titulą. Ten jis sunaikino apie penkis milijonus kolchozų prievarta varomų ukrainiečių ūkininkų. Tai ne ką mažiau, negu skaičiuojama Europoje išžudytų žydų.

Nikita Chruščiovas visą laiką buvo tik ištikimas Stalino "eichmanas"... Skirtumas tik tas, kad Hitlerio Eichmanas neturėjo pasaulyje saugios vietos pasislėpti, buvo pagrobtas, nugabentas į Izraelį ir teisiamas. Tuo tarpu Stalino "eichmanas" toliau viešpatuoja Kremliuje, sveikas ir saugus. Jis jokios valstybės teismo nekaltinamas, neteisiamas, neareštuojamas, negrobiamas, svečiuojasi kur panori, net mūsų Amerikoje. Ir su juo vis taria-masi, kaip panaikinti "trynimosi punktus", kaip nusiginkluoti, išsaugoti taiką (!), draugiškai sugyventi, koegzistuoti ir visose srityse bendradarbiauti.

Sekasi Nikitai. Sekasi, nes ir galvažudžiai šiais laikais nelygiai vertinami. Vienus šaudo, karia, grobia ir baudžia. Su kitais bendradariauja, jiems lankstosi ir vaišina, o net ir į svečius pasikviečia.

Tik pažiūrėkite Amerikos ir pasaulio spaudą. Eichmano vardas ten dabar mirga, kaip didžiausio galvažudžio, o Chruščiovo, kaip didžiosios rusų imperijos premjero, nuo kurio piršto pamojimo priklauso pasaulio taika.

Verkti ar juoktis reikia?..

KADANGI STROH'S YRA UGNIM VERDAMAS, TAI JOKS KITAS AMERIKOJE ALUS NETURI STROH'S SKONIO

Virimas, kurį jūs matote viršų vykstant virimo katile, yra gaunamas iš atviros ugnies, katilo apačioje. Šis didelis karštis duoda geriausią skonį iš geriausių mišinių... padaro Stroh's lengvesnį ir švelnesnį. Naudokitės gaivinančiu skurtumu Amerikos vieninteliu ugnim-verdamu alumi šiandien!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Jums patiks

Stroh's

yra šviesesnis!

LIETUVOS METRIKĄ RUSAI 'TEBESAUGO' MASKVOJE IR NEGRAŽINA LIETUVAI

Okup. Lietuvoje leidžiamas žurnalas "Mokslas ir Gyvenimas" š. m. Nr. 1/28 įsidėjo J. Jurginio straipsnį "Lietuvos Metrika", kuriame aprašoma josios susidarymo istorija ir nusakomas dabartinis likimas. Manau, kad ir "Dirvos" skaitytojams bus įdomių informacijų, todėl čia pateikiu kelias to straipsnio ištraukas. Štai ką rašo tas J. Jurginis:

"Lietuvos Metrika — tai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstybinės kanceliarijos gaunamųjų ir išleidžiamųjų raštų knygos, tai pirmosios reikšmės dokumentinis šaltinis Lietuvos, Baltarusijos ir Ukrainos istorijai. Jeigu didysis kunigaikštis arba jį pavaduoją asmenys — ponų tarybos nariai išduodavo kokių raštų, į kanceliarijos knygas būdavo įrašomas trumpas to rašto turinys. Jeigu buvo sprendžiama byla, tai knygoje likdavo ginčo atspasakojimas ir sprendimas. Skundai, pranešimai ir kitokio pobūdžio gauti raštai taip pat buvo saugomi kanceliarijoje.

Kada Lietuvos didieji kunigaikščiai įsteigė savo kanceliariją, susekti neįmanoma. Tiek tėra žinoma, kad Gediminas turėjo savo rūmuose vienuolius raštininkus, kurie vedė su popiežiumi susirašinėjamą dėl krikščinų, su Hanzos miestais dėl pirklių ir amatininkų keliaimo į Lietuvą ir su Rygos miestu dėl politinių sutarčių. Jogaila, Vytautas, Žygimantas Kęstutaitis, Švitrigaila turėjo savo raštines, kurios atstodavo valstybinę kanceliariją...

"Bėgamųjų raštų knygas, tikriau pasakius, registracinius sąrašus didysis kunigaikštis vežiojosi su savim, o archyvinės knygos buvo laikomos iš pradžių Trakų, o vėliau Vilniaus pilyje..."

"Lietuvos Metrikos nelaimės prasidėjo drauge su feodalinės Lietuvos valstybės nelaimėmis. Vykstant karui dėl Ukrainos ir Baltarusijos, 1649 m. rugpjūčio 15 d. po mūšio ties Zborovu totoriai pagrobė Lietuvos didžiojo, kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus gurguolę, kurioje buvo vežamos ir bė-

gamosios Lietuvos Metrikos knygos. Jos žuvo, išliko tik nepilnas dokumentų sąrašas. To paties karo metu Rusijos ir Ukrainos kariuomenė užėmė Lietuvos teritoriją ligi Nevėžio, o nuo Nevėžio ligi Livonijos sienos — švedijos kariuomenė. Dalis Lietuvos Metrikos knygų ir aktų ryšulių dingę, o kitą dalį švedai išgabeno į Švediją. 1659 m. sudarius taiką su švedais Olivoje, Lietuvos Metrikos išvežtoji dalis grąžinta į Lietuvą, bet ne visa. Dėl trūkstantios dalies švedai aiškinosi, kad ji nuskendusi Baltijos jūroje... Apie 1765 m. iš Vilniaus į Varšuvą buvo išgabenta ir Lietuvos Metrika..."

"Nuslopinus Kosciuškos sukilimą 1794 m. ir po to galutinai Rusijai, Prūsijai ir Austrijai pasidalijus Žečpospolitą, Lietuvos Metrika iš Varšuvos buvo išgabenta į Peterburgą. Varšuvoje liko tik lotyniškais raidėmis nurašytoji dalis. Šiuo metu Lietuvos Metrika yra Maskvoje, saugoma Centriname valstybiniame senųjų aktų archyve. Ja naudojasi daugelis Tarybų Sąjungos ir užsienio valstybių mokslininkų..."

"Po Spalio revoliucijos Lenkijos ir Lietuvos vyriausybės kreipėsi į Tarybų Rusijos vyriausybę prašydamos atiduoti joms Lietuvos Metriką. Šis prašymas nebuvo patenkintas dėl daugelio priežasčių. Visų pirma Lietuvos Metrika priklauso ne tik Lietuvai, bet Baltarusijai ir Ukrainai, kurios įėjo į Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės sudėtį. Antra vertus, Metrika į Rusiją caro valdžios išgabenta buvo ne iš Lietuvos, o iš Lenkijos, o jos patekimo į Varšuvą negalima laikyti neteisėtu. Lenkijai ją atidavė Lietuvos valdovai — feodaliai.

"Dabar kurios nors Tarybų respublikos pretenzijos į Lietuvos Metriką mokslo reikalais visai atkrinta. Lietuvos TSR Mokslų akademijos institutas parsisiųsdino iš Maskvos senųjų aktų archyvo mikrofilmus. Tokiu būdu Lietuvos Metriką, tą didžiausią ir įdomiausią feodalinės Lietuvos valstybinės kanceliarijos archyvą, galima skaityti ir jo aktus publikuoti Vilniuje."

Skaitytojui, be abejonės, čia kris vergiškas J. Jurginio sutikimas ir net pateisinimas to fakto, kad Lietuvos Metrika laikoma Maskvoje, o negražinama Lietuvai, tikrajam savininkui. Ką gi, Maskva jau nebuvo šiandien grobia viską, kas vertinga. Maskva per akis vagia, o J. Jurginis pritaria, nors ir guodžiasi tuo, kad nors Metrikos mikrofilmai jau turima Vilniuje. Tai tau

Adv. Jonas Bagdžiūnas, 1936 m. lankydamasis Lietuvoje, Nidoj kap. J. Pyragiaus priežiūroje turėjo progos pasklandyti virš kopų...

"PAKILO KAIP SAKALAS, NUTŪPĖ KAIP VABALAS..."

Adv. Jono Bagdžiūno-Borden pirmoji sklandymo pamoka Nidoje

Per porą dešimčių mylių nuo Chicago, nedidelio Matteson miestelio apylinkėje, prie Sauk-trail ir Ridgeland kelio, gražiame ūkyje gyvena pasitraukęs į pensiją advokatas Jonas Bagdžiūnas - Borden, kurio vardas anksčiau dažnai būdavo užtiknamas lietuvių spaudos puslapiuose, kuris aktyviai dalyvaudavo organizacijose ir komitetuose, besisielojančiais Lietuvos reikalais.

Šiandien tose organizacijose ir komitetuose nauji veidai, Bagdžiūnas ir kiti jo bendraamžiai pasitraukę nuošaliai stebi jaunuosius, linki jiems pasiryžimo, nes kova dėl Lietuvos laisvės sunki ir ilga.

Adv. Jonas Bagdžiūnas, baigiantis septyniasdešimt devintus metus, į Ameriką atvyko prieš 72 metus, būdamas tik 7 metų amžiaus su mamyte Domicele, sesute Elena ir broliuku Pranu, pas tėvelį, kuris čia buvo atvykęs keturiais metais anksčiau ir užsidirbęs pinigų,

atsiuntė šeimai laivokartes.

Jaunystę Jonas Bagdžiūnas praleido Chicagoje, kur tais laikais gyveno tik keli šimtai lietuvių šeimų. Visoj Chicagoje nebuvo nė vienos lietuvių parapijos, nė vienos lietuvių mokyklos, lietuviai kol įsteigė savo parapijas, turėjo lankyti lenkų.

Čia didelis nuopelnas Bagdžiūno tėvų, kurie dėjo visas pastangas, kad vaikai užaugtų lietuviškoje dvasioje, būtų lietuviais patriotais.

Šis tėvo noras jauname Jonuke įsitvirtino ir visą savo tolimą gyvenimą jis jautriai perguldavo Lietuvos nelaimės, stengdamasis visur padėti tautiečiams, kovodamas už lietuvių bė.

Lietuvai atkurus nepriklausomybę, adv. Jonas Bagdžiūnas sumanė ir, padedamas kitų bendraminčių, nuliūdino Lietuvos Laisvės Varpą, su kuriuo važinėdami po lietuvių kolonijas rinko pinigų Lietuvos atstatymui.

Adv. Jono Bagdžiūno didžiausia svajonė buvo pamatyti atsigimusią Lietuvą ir tas jo troškimas išsipildė 1936 metais, nuvykus į tėvynę su dvigubą misiją: kaip Amerikos Lietuvių Sporto Komiteto prezidentas ir specialus įgaliotinis kviesti Lietuvos sportininkus atvykti Amerikon rungtyniauti su jaunais Amerikos lietuviais sportininkais, užmegsti ryšius tarp Amerikos ir Lietuvos jaunimo. Antra misija buvo nuvežti Amerikos Lietuvių Advokatų Draugijos dovaną ir sveikinimus Lietuvos advokatams — sidabrinį plakuką.

Lankydamasis Lietuvoje adv. J. Bagdžiūnas aplankė daug vietų ir įstaigų. Lietuviai advokatai jo pagerbimui Metropol viešbutyje buvo suruošę vakarienę.

Bet labiausiai adv. Bagdžiūnas domėjosi jaunimu, žinodamas, kad tai Lietuvos ateitis.

Jis net nuvyko iki Nidos, kur veikė Lietuvos Aero Klubo įsteigtoji, kap. Pyragiaus vadovaujama sklandymo mokykla. Čia jis

gavo iš kap. Pyragiaus keletą sklandymo pamokų ir mėgino pakilti, bet "pakilo kaip sakalas, nutūpė kaip vabalas"...

Prašant Amerikos Lietuvių Sporto Komiteto, kap. Pyragius 1937 metais atvyko kartu su lietuviais sportininkais į Chicago, atsiveždamas savo sklandytuvą "Uodas" ir 30,000 lietuvių minia turėjo progos pamatyti jo grakštų sklandytuvą savo dailiais sparnais raižant Chicago's padanges.

Šiandien adv. Bagdžiūnas dažnai vakare, baigęs skaityti lietuvių laikraščius, susimąsto. Jo atmintį perbėga, kaip koks filmas, anų dienų įvykiai, kai jis buvo jaunas. Jis mato sportuojantį sklandytuvą, besišypsantį lietuvių veidus, bet kai atmerkia akis, grįžta žiaurion realybėn.

- Kada pasibaigs Lietuvos vergija? Kada ji vėl bus laisva?

PASKUBĖKIT!

• Į jaunųjų talentų varžybų koncertą, rengiamą Dirvos, bilietai jau parduodami. Bilietų kainos po \$2.50, \$2.00, \$1.50 ir mokslieiviams po \$1.00. Varžybų koncertas įvyksta balandžio 29 d., 6:30 val. vakaro Slovenian Auditorium. Po koncerto vaisės ir šokiai.

Iš anksto įsigykite bilietus, kad įdomiam varžybų koncerte, kuriam jaunieji pianistai dalyvauja iš visų JAV lietuvių kolonijų, turėtų geresnę vietą.

WASHINGTONO D.C. LIETUVIAI

Lietuvių Moterų Klubas š. m. kovo 12 dieną įvykusiame susirinkime, kuriam pirmininkavo Jadvyga Tūbelienė, senai valdybai atsisakius, išrinko naują, į kurią įeina: G. Krivickienė, G. Grinienė, L. Platerienė, L. Jurkienė ir V. Vasaitienė (valdybos narė); į revizijos komisiją: B. Tautvilienė, žemaitienė ir A. Zalubienė (kandidatė).

Klubas, siekdamas tikslo išlaikyti lietuvių bei lietuviškus papročius šeimose, palaikyti saitus tarp pasaulio lietuvių moterų, atstovauti lietuviams tarptautinėse moterų organizacijose ir t.t. Klubas savo pajamomis remia Lietuvių Moterų Atstovybę, tuo prisidedamas prie Lietuvos vardo ir jos problemų kėlimo Tarptautinėje Moterų Federacijoje, apeliuodamos į laisvąjį pasaulį. Be to, klubas sušelpė Sibire ir Vokietijoje esančias ligones lietuves moteris, Vasario 16 Gimnaziją ir t.t.

Prieš Kalėdas klubo narės talkininkauja Lietuvos Pasiuntinybei Washingtono gaminant šiaudinius ir puošiant lietuvišką kalėdinę eglutę prie Baltųjų Rūmų (kurį beveik kasmet būna gražiausia iš maždaug 50 kitų tautų eglučių). Prieš Velykas Lietuvos Pasiuntinybėje, ponų Kajeckų globoje, klubo narės ir mokyklinio amžiaus jaunimas susirenka marginti velykinių margučių. Šiais metais savo aukomis klubo narės parė-

mė šeštadieninę lietuvišką mokyklą Washingtono, kurią lanko 13 vaikų. Lituanistinius dalykus dėsto p. Aistienė ir p. Tautvydienė.

Šių metų gegužės mėn. 6 dieną, 8 val. vakaro Washingtono Lietuvių Moterų Klubas, gražioje Catholic Daughters of America salėje, 2 Scott Circle (tarp 16 St. ir Mass. Ave. N. W.) ruošia pavasario balių su menine programa, kurią išpildys Audronė Valaitytė ir Alfonsas Petrutis. Ponios paruošė užkandžių ir gėrimų bufetą, dailininkas Bagdonas rengiamais laimėjimams dovanoja savo vertingą paveikslą. Šokiams grieš orkestras.

Klubas kviečia apylinkių lietuvių atvykti praleisti drauge jaukų pavasario vakarą ir tuo būdu paremti gražų klubo darbą.

Rudenį klubas numato suruošti lietuvių liaudies dainų koncertą. G. K.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Š. m. balandžio 23 d., sekmadienį
5-tą valandą vakaro
JAUNIMO CENTRE, 5620 So. Claremont Avenue
— Įvyksta —
LITERATŪROS IR DAINŲ
KONCERTAS

PROGRAMOJE:

Humoristas ANTANAS GUSTAITIS
Solistas JONAS VAZNELIS
Aktorės: ZITA KEVALAITYTĖ ir ELENA PETROKAITĖ
Prie piano Prof. V. JAKOBENAS
Bilietų kaina \$2 Studentams \$1
Bilietus galima gauti "Marginiuose", 2511 W. 69th Str.
Rengėjai: LIETUVIŲ SCENOS DARB. S.GOS
Chicago's Skyrius

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

KELIAUJANČIOS MUZIKOS STUDENTĖS ĮSPŪDŽIAI IŠ M. SAULIAUS KONCERTO

Gavome įdomų laišką ir rašinį iš Elenos Juškaitės, muzikos studentės, rašytus iš Colorado Springs. Kadangi jie abu lygiai įdomūs ir vienas kitą papildo, juos abu čia ir spausdiname. Red.

Esu muzikos studentė. Šiuo metu lėta keliuosi trileriu iš Pensilvanijos į Kaliforniją su savo motina ir patėviu. Sustojus Colorado Springs mieste, kuris čia laikomas kultūriniu centru, žinomu kurortu, JAV karo akademijai bei bazių vietoje ir t.t., pastebėjau miesto languose — vitrinose mūsų muz. M. Sauliaus didžiulius portretus su reklaminiiais įrašais. Laikraštyje radau atspausdintą jo fotografiją su straipsniu apie jį ir jo muzikinę veiklą Lietuvoje, Vokietijoje, JAV. Sekančią dieną už 2 dol. nusipirkau

MYKOLAS SAULIUS

bilieta į koncertą ir atsidūriau m o d e rniškiausiame, puošnios publikos pripildytame teatre.

Po koncerto prie muz. Sauliaus negalėjau prieiti ir prisistatyti, nes po jo sėkmingo pasirodymo, užkuli-

syje buvo apsuptas būrio sveikintojų ir man atsistojus eilė — kažkas tai greit nutraukė, nes laukė vežti į priėmimą.

Tai, ką čia jums toliau parašiau, imta iš amerikiečių laikraščių. O iš šalia manęs sėdėjusio vietos klausytojo, kuris entuziastingai plojo M. Sauliui, sužinojau, kad jo nuomonė apie M. Saulių buvo tokia: "Tai nepaprastas menininkas, jis yra žinomas Denverio čelistas, nuolat dirbęs simf. orkestre. Esu jį girdėjęs kaip solistą ir su Golden Symphony Orchestra. Pas mus maža tokių čelistų Amerikoje".

Po to koncerto grįžusi "namo" į trailerį, nutariau parašyti jums, nes atrodo, tai pareiškia kiekvieno lietuvi panašiais įvykiais infor-

muoti savąją spaudą.

Praeitą rudenį, M. Saulius be savo tiesioginio darbo Denverio Simf. Orkestre, įsijungė į pastovų kamerinį ansamblį iš 10 aukštai kvalifikuotų instrumentalistų (daugumoje solistų): 4 smuikininkai, 2 violistai, 2 violončelistai, 1 bosas, 1 harpsikordas. Iš dviejų ansamblio violončelių M. Saulius groja pirmąją.

Minėtas ansamblis yra vedamas žinomo kompozitoriaus — pedagogo maestro John Bearzi. Ši kamerinė grupė vadinasi "The Concerto Ensemble" ir savo programoje turi klasikinę ir moderninę muziką. Šis vienetas duoda sezono pastovų skaičių koncertų modernia me teatre "Fine Arts Center Theatre" Colorado Springs mieste, Coloradoje.

Kovo 21 d. įvyko paskutinis sezono koncertas, kurio solistu buvo mūsų čelistas Mykolas Saulius. Saulius, lydimas styginių, diriguoju John Bearzi, atliko Vivaldi Concerto A-minor violončelei ir styginiam orkestrui. Pasisekimas buvo didelis ir M. Saulius buvo labai šiltai klausytojų priimtas. Pripildyta, Velykų švenčių nuotaikoje, išsipu-šusi amerikoniška auditorija gausiais katučiais priver-tė M. Saulių net kelis kar-tus pasirodyti.

Be Sauliaus solo buvo dar viso ansamblio atlikti: Haydn'o, Vivaldi, Roussel, Gabrieli ir Ravel kūriniai.

Šio koncerto administracija — rengėjai yra Ensemble draugija, kuri prieš koncertą gražiai reklamavo Saulių.

Colorado Springs miesto knygynuose, vaistinėse, bibliotekose ir universiteto languose buvo išstatyti Sauliaus didžiuliai portretai su reklaminiiais įrašais. O vietos laikraštyje "Gazette Telegraph" (III-29) buvo atspausdinta Sauliaus didoka fotografija su gan ilgu straipsniu apie jį iš jo muz. veiklą Lietuvoje, Vokietijoje ir JAV.

BALYS MULIOLIS (dešinėje), Nepriklausomos Lietuvos ulono uniformoje, dabar įsikūręs Chicagoje, su žmona Ona turi lietuvišką populiarią užėigą Rockwell Club, 3957 So. Rockwell Ave. Mulioliai yra lietuvių tautinių reikalų remėjai ir spaudos draugai.

Koncertui pasibaigus buvo suruoštas priėmimas dirigentui, solistui, ansambliui pagerbti.

Balandžio 3 d. laikraštyje "Gazette-Telegraph" tilpo muzikologo-recenzento John Fetler kritika, iškelianti koncerto aukštą lygį, geros muzikų kvalifikacijos, pamindami ir apie Saulių, kaip šio koncerto solistą.

Elena Juškaitė

• Hongkonge vis gausėja žinios apie stiprėjančią pagrindinę opoziciją komunistų režimui dėl žiauraus maisto normavimo ir vos ne badavimo sąlygų. Šanchajuje opozicija esanti "stipri ir gerai organizuota".

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

EAGLE STAMPS **NOW 3** REIŠKIA DAR DIDESNĮ SUTAUPYMĄ
the MAY CO'S BASEMENT stores
DOWNTOWN - PUBLIC SQUARE CEDAR CENTER - RIDGE AND RIDGEWOOD DRIVE

Pavasarinis išpardavimas NAMŲ REIKMENŲ

Pasinaudokite šiuo dideliu pasirinkimu reikalingų, praktiškų, kasdieninių namų ir šeimoms reikmenų šia žema biudžeto kaina!

88^c

vienas

624 — Magnifying Mirror 88^c

667 — 5-Pc. Alum. Meas. Cup Set 88^c

671 — 3-Pc. Mixing Bowl Set 88^c

659 — Kitchen Scale (25 lbs.) 88^c

628 — Bread Box 88^c

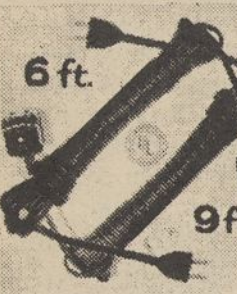
522 — 7-Inch Pinkie Shear 88^c

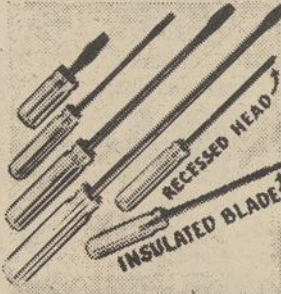
583 — Watering Can 88^c

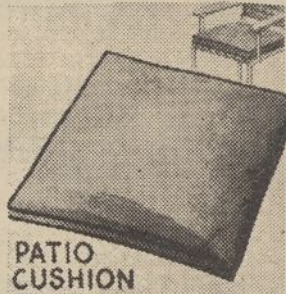
661 — Utility Pail With Handle 88^c

511 — Two-pc. Extension Cord Set 88^c

566 — 6 Pc. Screw Driver Set 88^c

504 Patio Cushion 88^c

675 — 14-Qt. Waste Basket 88^c

592 — 3-Pc. Garden Implement 88^c

578 Chrome Hammer 88^c

690 — 75' Wire Core Clothesline 88^c

680 — 4 Cup Whistling Tea Kettle 88^c

593 — Pruning Shears 88^c

545 — Hi Lo Window Cleaner 88^c

594 — Lawn Sprinkler 88^c

656 — Scoop & Spade 88^c

BASEMENT ACCESSORIES DEPARTMENT... THE MAY COMPANY, ALL 3 STORES

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

Kun. B. Sugintą didelį ir nepailstamą Vasario 16 gimnazijos talkininką Chicagoje, vardadienio proga sveikinusį visuomenės delegacija, Nuotraukoje kun. B. Sugintas apsuptas atėjusių į pasveikinti, tarp kurių matyti LB Chicago apyg. pirm. J. Jasaitis, mūsų bendradarbis A. Valentinas, Vasario 16 Gimnazijos abiturientas R. Šliažas ir kt.

A. Gulbinsko nuotrauka

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS CHICAGOS SKYRIAUS
TRADICINIS

ŽIBUOKLIŲ BALIUS

Š. M. BALANDŽIO
MĖN. 22 D.,
MIDWEST HOTEL,
GRAND BALLROOM,
6 N. HAMLIN.
Banketo pradžia — 8
val. vakaro.

Šokiams gros puikus
orkestras.
Veiks savas gėrimų
b u f e t a s.
Bus trumpa
programėlė.
Įėjimas su vakariene
— \$5.00, stud. ir moksł.
\$3.00.

Staliukus 8 ir 10 žmo-
nių galima užsisakyti:
Marginiuose, pas Kar-
velį, Janukaitį — 7204
So. Albany Ave. Tel.:
HE 4-6204, ir Cicero —
4916 W. 14 St.

Padėkit išrinkti pačius geriausius pianistus

1961 m. balandžio 29 d. DIRVA RENGIA JAUNŲJŲ PIANISTŲ KONKURSO

KONCERTA

KONCERTAS ĮVYKS SLOVENIAN AUDITORIUM, 6417 ST. CLAIR AVE., CLEVELANDE.

VISUS KVIEČIAME Į KONCERTĄ GAUSIAI ATSIŁANKYTI

PO KONCERTO ŠOKIAI. Koncerto pradžia 6 val. 30 min. VEIKS TURTINGAS BUFETAS. BILJETUS IŠ ANKSTO ĮSIGYKIT DIRVOJE, KAD TURĖTUMET GERESNĘ VIETĄ

FILATELIJOS KAMPELIS

ANTANAS BERNOTAS

(6)

JUNGTIŲS AMERIKOS VALSTYBĖS

Š. m. balandžio 12 d. išleido 4 centų pašto ženklą, kuriuo atžymima 100 metų sukaktis nuo Civilinio karo pradžios -- Fort Sumter bombardavimo. Pašto ženkle matome anų laikų pakrančių artilerijos pabūklą ir prie jo artileristą.

Kaip pranešama, per sekančius penkerius metus kasmet bus išleidžiama po vieną pašto ženklą, atžymintį kurį nors vieną svarbesnį Civilinio karo įvykį.

Fort Sumter yra nedidelėje salielėje prie įėjimo į Charleston uostą, S. C. Fortas buvo pradėtas statyti 1830 m., bet nebaigtas ir įgulos jame nebuvo. Tik 1860 m. gruodžio 26 d. nedidelis dalinys, vadovaujamas majoro Robert Andersono, įsikūrė forte. Prasidėjus nesutikimams tarp šiauriečių ir pietiečių (konfederatų), pietiečiai užėmė gretimus fortus ir pareikalavo, kad Fort Sumter taip pat pasiduotų. Kai maj. Andersonas atsisakė, pietiečiai balandžio 12 dienos rytą iš gretimo Fort Johnson fortą apšaudė iš sunkiosios artilerijos, tuo pradėdami 5 metus nusitęsusi Civilinį karą.

Fort Sumter gynėjai balandžio 14 d. pasidavė ir buvo paleisti. Tas pats Robert Anderson (1805-1871), tada jau generolas majoras, 1865 m. balandžio 14 d., baigiantis Civiliniam karui, forte vėl iškėlė JAV vėliavą.

KANADA

kovo 10 d. išleido 5 centų pašto ženklą, kuriuo paminima 100 metų sukaktis nuo žymios Kanados indėnų poetės Emily Pauline Johnson gimimo.

Poetė yra kilusi iš indėnų Mohawk giminės. Ji gimė 1861 m. kovo 10 d. Chiefswode, netoli Brantfordo, Ontario provincijoje. Vienintelė indėnų kilmės moteris, pasižymėjusi savo poezija.

Pašto ženkle yra poetės atvaizdas. Toliau ji pati, apsirengusi indėnų drabužiais, iškėlus aukštą ranką, vaizduoja moterį -- mugalėtoją ir indėnų princesę. Užpakalyje -- miškas ir kalnai. Pašto ženklas spausdintas gi-

liaspažde, žalia -- raudona spalvomis. Ženkliui projektą paruošė dail. B. J. Reddie iš Otawos.

Kanados pašto viršininkas William Hamilton ženklo išleidimo proga pažymėjo, kad šiuo ženklu pagerbiama ne tik E. Pauline Johnson, bet ir visi Kanados indėnai, kurių indėlis į Kanados augimą ir klestėjimą nepaprastai žymus.

Balandžio 19 d. išleidžiamas 5 c. pašto ženklas su Arthur Meighen (1874-1960) atvaizdu. Jis buvo žymus Kanados politikas ir ministras pirmininkas 1920-21 ir 1926 m.

SOV. SĄJUNGA

pradėjo leisti ilgesnį pašto ženklų seriją su įvairių jos "globoje" esančių tautų liaudies rūbais. O kadangi tų pavergtų tautų pas juos gausu, tai reikia laukti, kad ši serija bus gerokai ilga.

Praeitais metais du išleistieji ženklai dar sena valiuta, o šiais metais pasirodantieji jau nauja -- "tvirta" valiuta.

Pirmai pradžiai išleisti ženklai su šių tautų rūbais: rusų, ukrainiečių, lietuvių, uzbekų, armenų, moldavų ir koriakų. Visi ženklai spausdinti keliomis spalvomis.

Čia parodome 10 kapeikų pašto ženklą, skirtą lietuviams. Piešinyje -- dvi merginos ir jaunuolis tautiniais rūbais (viena mergina dėvi raudonmargį, kita -- mėlynmargį sijoną). Viršuje, kairėje, po ornamentu su dviem paukščiukais, įrašas rusiškai: "Litovskije narodnije kostiumi", ir lietuviškai: "Lietuvių liaudies rūbai". Apačioje įrašai tik rusiškai: "10 k. Pošta SSSR, 1960".

Kas ženkliui projektą paruošė, tuo tarpu dar nežinome. Visus anksčiau išleistuosius "lietuviškus" pašto ženklus yra piešę rusai ar kitoki dailininkai. Tik pašto ž. su Salomėja Nerim yra piešęs lietuvis K. Dockus.

VENEZUELA

Argentina, Kolumbija, Paragvajus, Čilė ir Meksika 1960 metais švėtė savo 150 metų nepriklausomybės sukaktis, arba bent pirmuosius žingsnius, padarytus nepriklausomybei laimėti. Kiekviena šių valstybių išleido po vieną arba kelis pašto ženklus, mininčius šią sukaktį. Venezuela išleido 6 pašto ženklų seriją, kurių vieną čia duodame. Ženkliui spausdinti keliomis spalvomis vokiečių valst. spaustuve Berlyne. Venezuelos krantus pats pir-

PAIEŠKOMI

Abromavičius, Antanas ir Jonas, Felikso sūnus, gyvena South Boston, Mass.

Babrauskas, Petras, Felicijos sūnus, iš Kelmės vl., Raseinių apsk.

Barauskienė, Juzefa, jos sesuo Jankauskienė, Salomėja, ir brolis Bumblauskis, gyvena Chicagoje

Banešiūnas, Antanas, Antano sūnus, gyvena 3426 S. Wallace St., Chicago, Ill.

Benešiūnas, Antanas, Magdalenos sūnus

Bumblauskis, ir jo seserys Barauskienė, Juzefa, ir Jankauskienė, Salomėja, gyvena Chicagoje

Jakubauskas, Feliksas, Jono sūnus

Jankauskienė, Salomėja, jos sesuo Brauskienė, Juzefa, ir brolis Bumblauskis, gyvena Chicagoje

Kanišauskas, Aleksandras Nemčauskienė - Valentinavičiūtė, Emilija, jos šeima ir broliai Valentinavičiai, Romualdas ir Vladas, Juozo vaikai, kilę iš Palūkojo km., Kelmės vl., Raseinių apsk.

Požerauskienė, Aleksandra, iš Akmenės m., Mažeikių apsk.

Pukys, Juozas, Prano sūnus, gyvena Worcesteryje

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

masis priplaukė Kristupas Kolumbas savo trečiojo atradimo kelionėje 1498 m. Pirmoji maža ispanų kolonija buvo įsteigta Cumanijoje 1520 m. Nuolatinė kolonija įsteigta 1527 m., įkuriant Coro miestą. Krašto sostinė Caracas buvo įsteigta 1567 m.

Venezuela, kaip ir kiti Centrinės ir Pietų Amerikos kraštai buvo valdomi ispanų. XIX amž. pradžioje daugelyje šių kraštų prasidėjo bruzdėjimas, norint nusikratyti ispanų valdžios. Venesueloje ir gretimose srityse bruzdėjimą 1810 m. sukėlė Simon Bolivar ir Francisco Miranda. Nepriklausomybė buvo deklaruota 1811 m. liepos 5 d. Tačiau ji buvo iškovota tik 1821 m., kai Bolivaras sumušė ispanų rojalistų armiją. Pradžioje Venesuela buvo federacijoje su Kolumbija ir Ekvadoru, ir tik 1830 m. visiškai atsiskyrė.

VICTORIA DE LOS ANGELES, jauna ispanų dainininkė, Metropolitan Operos išvykoje Clevelande balandžio 28 dainuos operoj La Bohema ir balandžio 30 operoj Martha. Bilietus galima įsigyti Northern Ohio Opera Ass. kasoje, Main Lobby, ir Union Commerce Banke, 9 St. & Euclid Ave.

• B. L. Veitas, St. Nasvytis, J. Augustinavičius ir G. Juškėnas įsijungė į jaunųjų pianistų konkurso koncerto rėmėjus.

Jaunųjų pianistų konkurso koncertas užsitęs apie 2 val. Esant gražiam dalyvių skaičiui iš visų didžiųjų lietuvių kolonijų, varžybų dalyviams nustatyta programa bus kiek sutrumpinta, kad visi dalyviai galėtų koncerto dalyviams pasirodyti.

• Lietuvių Bendruomenės Antrosios Apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyks balandžio 23 d., 11:30 val. Naujosios parapijos salėje, Neff Rd. Bus renkama nauja valdyba, kontrolės komisija ir aptariami kiti reikalai.

Apylinkės nariai, kurių yra virš trijų šimtų, prašomi šiame susirinkime gausiai dalyvauti.

Susirinkimo metu galima bus užsimokėti ir nario mokestį.

• K. Barauskas, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• Z. Peckus mokėdamas už Dirvą įteikė ir \$5.00 auką.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

LIETUVISKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUKSČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti _____ Nurodykit prekę _____

Nurodykit adresą: _____ Name _____

No. _____ Street _____ City _____ State _____

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str. Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas -- garantuotas dažymas P r a n o Gr i g o n i o priežiūra.

Jei jūsų mašiną reikia taisyti, ilgiau nelaukit ir susitaisykit dabar, kada dar galite gauti nuolaidą.

EAST CLEVELAND -- 13315 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 DEPOSITS MADE BY APRIL 20 EARN INTEREST FROM APRIL 1

IN TOWN OFFICE -- 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Lietuvos vokiečių suvažiavimas-sąskrydis įvyks Vakarų Vokietijoje, Bochume, balandžio 29 gegužės 1 d. Lietuvos vokiečiams dabar pirmininkauja prof. J. Strauch.

• Antanas Diržys, Neo Lithuania Filisterių Sąjungos pirmininkas, balandžio 29 d. vyks į Bostoną dalyvauti Dr. V. Čepo 50 metų sukakties iškilmėse.

• Dr. Milda ir Stasys Budriai atidarė medicinos centrą 2751 W. 51 St., Chicago. Medicinos centras įrengtas pagal naujausius medicinos mokslo reikalavimus.

• Kazys Oksas išrinktas parkų komisijos nariu Markham, Ill.

• Suėjo vieneri metai nuo Dr. Juozo Januškevičiaus mirties. Už jo vėlė balandžio 22 d., 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje — 502 New Jersey Ave., Riverside, N. J. bus atlaikytos gedulingos pamaldos. Pamaldas laikys kun. J. G. Čepukaitis. Giedos solistė Juzė Augaitytė. Prie vargonų V. Matonis.

Po pamaldų bus šventinamas paminklas Saint Peters kapinėse.

• Atsiųsta paminėti "Tanenberg", Dr. C. R. Jurgelos, 104 psl., iliustruota, anglų kalba. Išleido Lietuvių Veteranų Sąjunga Ramovė, centro valdyba. Kaina \$2.00.

• M. Razgaitis, iš Brooklyn, Dirvai paremti atsiuntė \$5.00 auką.

• J. P. Ginkus, iš Brooklyn, mokėdamas už prenumeratą, atsiuntė \$5.00 auką. Rašo, kad sveikata pagerėjusi ir siūnčia visiems skaitytojams geriausius linkėjimus.

DETROIT

Dešimts metų Baltijos Tuntui

Š. m. balandžio 23 d. Detroito Baltijos Tuntas iškilmingai paminės savo gyvavimo dešimtmetį. Tą dieną 11 val. įvyks šv. Antano parapijos bažnyčioje iškilmingos pamaldos. Pamaldose kviečiamos dalyvauti ir sesės — Gabijos Tunto skautės su vėliava, tėveliai, bičiuliai ir visa lietuviškoji visuomenė.

Po pamaldų buv. lietuvių svetainės viršutinėje salėje iškilminga Tunto dešimtmečio sueiga. Sesės skautės, tėveliai, Tunto rėmėjai ir bičiuliai, lietuviškasis jaunimas ir visi lietuviai širdingai kviečiami šioj iškilmingoj sueigoj-minėjime skaitlingai dalyvauti.

Radijo Klubo vakaras

Šį šeštadienį, balandžio 22 d., buvusioje lietuvių svetainės salėje įvyks Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubo vakaras, kurio programą atliks Grand Ra-

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratešdami, Dirvai aukomis parėmė:

Dr. J. Abraitis, Clev. \$2.00
J. Našliūnas, Chicago 5.00
A. Račkauskas, Chic. 5.00
P. Dirda, Chicago 5.00
Pr. Keturka, Montreal 5.00
Dr. A. Martus, Clev. 5.00
D. Ratkelis, L. Angeles 5.00
L. Rinkus, Daver 3.00
T. Janukėnas, Boston 2.00
M. Baliutavičius, Venezuela 5.00
K. Ramonas, Chicago 2.00
J. Kiaunė, Jamaica 5.00
V. Bitinas, Detroit 5.00
J. Ginkus, Brooklyn 5.00
K. Barauskas, Clev. 5.00
J. Judėnas, Cleveland 2.00
Z. Peckus, Cleveland 5.00
J. Šarūnas, Hamilton 2.00
V. Raulinaitis, Clev. 2.00
F. Gaudušas, Chicago 2.00
V. Brizgys, Willowick 2.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

TORONTO

Lietuvių — Ukrainiečių Draugijos sueiga įvyko balandžio 12 d., kurioje dalyvavo abiejų tautų nemažas skaičius žinomų visuomenininkų. Pradedant pasitarimą, S. Jokūbaitis ir Mr. Boyko trumpai supažindino atsilankiusius vienus su antrais.

Pranešime keliamų minčių klausimu pasisakė visa eilė kalbėtojų, kurie teigiamai įvertinę draugijos atsiradimą, davė sugestijų tolimesnei veiklai. Nutarta sudaryti komitetą, į kurį nuo abiejų tautų įeity po tris asmenis. Pasitarimą pravedė org. k-to pirm. S. Jokūbaitis.

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Toronto Komiteto posėdyje, įvykusiame balandžio 13 d., buvo peržiūrėtos ir patvirtintos LNF piniginės apyskaitos ir aptariamai kiti aktualūs ateities veiklą liečiantieji klausimai.

Toronto šauliai balandžio 30 d. Prisikėlimo parapijos salėje stato S. Pilkos trijų veiksmų komediją "Žemės Rojus".

pids lietuvių vyrų oktetas, vedamas Pr. Turūtos.

Šokių muzika bus pajauvinta V. Ogilvio ir A. Pesio dainavimu. Veiks turtingas bufetas. Vakaro pradžia 7 val.

Turėsime savus namus

Dariaus-Girėno Klubo pastangomis lietuvių namų pirkimo reikalai vedami prie pabaigos. Visa priklausys nuo visų lietuvių paramos. 30 vyrų kasdien lanko plačiai išsiskirsčiusius Detroito miesto lietuvius, ypač šydami paskolos pradiniam įmokėjimui. Iniciatorių pastangos gana vaisingos, nes jau per 10,000 dolerių surinkta.

K. J.

Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardinė rinkiminė komisija posėdžio metu. Nuotraukoje iš kairės: K. Januška, E. Vilimaitė, S. Šiaučiūnas, Vilkas ir S. Daunys.

Bostone vietoj P. Bičkienės dainuos Daiva Mongirdaitė

Daiva Mongirdaitė

Numatytame Baltų Sąjungos Bostono skyriaus koncerte, kuris turi įvykti balandžio 21 d., 8:30 val. v. Jardon Hall, buvo pakviesta sol. Prudencija Bičkienė. Dėl operacijos P. Bičkienė negalės jame dalyvauti, bet koncertas įvyks, kuriame sutiko programą atlikti solistė Daiva Mongirdaitė (koloratūrinis sopranas). Daiva Mongirdaitė, kuri yra laimėjusi pirmą vietą Dirvos ruošiose jaunųjų dainininkų varžybose, turės eilę koncertų Chicagoje, Clevelande, Detroito, Conneticut, New Yorke, Philadelphijoje ir kituose Amerikos miestuose, visada suilaukdama gausios publikos bei gražių atsiliepimų lietuviškoje ir amerikoniškoje spaudoje.

Daiva Mongirdaitė yra numačiusi toliau dainavimo studijas gilinti Italijoje.

Bostono ir apylinkės lietuviams bus reta proga išgirsti Daivą Mongirdaitę, kurios ir bus pirmas koncertas Bostone (išskyrus jos rečitalį studijų baigimo proga).

Solistė Daiva Mongirdaitė išpildys šių kompozitorių kūrinius: Mendelssohn, Schubert, Mozart, Budriūno, Dvariono, Gaidelio, Molotė, Duke, Hageman, Pergolesi, Scarlatti, Durante, Verdi, Biffinelli, Debussy.

Repertuaras labai platus ir įdomus, todėl visi lietuviškai kviečiami gausiai dalyvauti įvertindami savo miesto solistę Daivą Mongirdaitę.

Kandidatai į Bendruomenės Tarybą

VIDURIO APYGARDOJE

1. Bachunas Juozas, 68 m., ūkininkas, Sodus, Mich.
2. Barzdukas Stasys, 54 m., mokytojas, Cleveland, Ohio
3. Jankus Jurgis 54 m., rašytojas Rochester, N. Y.
4. Kamantas Vytautas 31 m., inžinierius, Cleveland, Ohio
5. Karnėnas Eduardas 55 m., nekiln. turto pardav. Cleveland, Ohio
6. Karpis Kazys, 65 m., žurnalistas Cleveland, Ohio
7. Mikšys Povilas 53 m., teisininkas Cleveland, Ohio
8. Mikulskis Alfonsas, 51 m., muzikas - dirigentas, Cleveland, Ohio
9. Nasvytis Algirdas 50 m.,

daktaras - inžinierius, Cleveland Ohio

10. Nasvytis Steponas 77 m., provizorius -- vaistin, Cleveland, Ohio

11. Peckus Zigmąs 58 m., tarnautojas, Cleveland, Ohio

12. Ramanauskas Vladas L., 45 m., med. gydytojas, Cleveland, Ohio

13. Raulinaitis Vytautas 43 m., dailininkas, Cleveland, Ohio

14. Staniulis Česlovas 54 m., dipl. inžinierius Detroit, Mich.

15. Žilionis Juozas 53 m., mokytojas, Cleveland, Ohio

16. Žiurys Pijus J. 67 m., chemijos inžinierius, Cleveland, Ohio

CHICAGOS APYGARDOJE

JAV Lietuvių Bendruomenės rinkti Chicago rinkiminės apygardos ribose papildomų kandidatų sąrašas. Šie sąrašai buvo suklupę dėl pašto kaltės.

42. Juknevičienė Janina, 40 m., pedagogė

43. Kleiza Vaclovas, 28 m., valstybės tarnautojas

44. Kucinas Eugenijus, 34 m., braižytojas

45. Šlapšienė Rita, 30 m., buhalterė,

46. Varnas Adomas, 82 m., dailininkas,

Tokiu būdu, Chicago rinkiminėje apygardoje kandidatuoja 46 asmenys, vietoj anksčiau skelbtų 41. Visose JAV kandidatų skaičius -- 107.

* JAV ruošiasi pirmąjį astronautą išleisti trumpai 16 minučių kelionei per erdvę gegužės 2 dieną. Prieš tai dar bus vienai orbitai aplink žemę išleista Mercury projekto kapsulė be žmogaus.

* P. AFRIKOS laikraštis "De Vaterland" paskelbė, kad rusų žvejybiniai laivai, kurių Afrikos pakrantėse šiuo metu pastebėta apie 50, gabeną ginklus Afrikos nacionalistams.

* KONGE prokomunistinio Gizingos režimo karininkai sutarė pripažinti centrinės vyriausybės karinio viršininko gen. Mobutu autoritetą

LB Chicago apygardos rinkiminės komisijos pirm. S. Šiaučiūnas (kairėje) tariasi su apyg. valdybos pirm. J. Jasaičiu ir informacijos vedėju J. Vaičiūnu.

VISAD TURĖK PO RANKA GERĄ DOVANĄ

Skundžiamasi, kad lietuviškos knygos skaitytojų skaičius labai sumažėjęs. O mes galvojame, kad lietuviška knyga dar gali skaitytojų surasti. Ypač gera knyga, kokia yra R. Spalio Alma Mater.

Išgyk ją savo bibliotekai. Išgyk ir vieną dovanoms. Kai ateis kokia proga sveikinti artimuosius, tada nereikės rūpintis, o dovana bus jūsų namuose, įršta gražiais, kietais viršeliais.

Išgydamas Alma Mater paremsi lietuvių rašytoją, lietuviškos knygos leidyklą ir svarbiausia, įrodysi, kad gera lietuviška knyga skaitytojų dar turi.

Užsisakant naudokis pridėdama atkarpą.

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

JURGIUI DUMBRIUI ir jo šeimai, tėveliui

ANTANUI DUMBRIUI

Chicagoje mirus, gilią užuojautą reiškia

Vytautas ir Albina
Bakūnai

BALTŲ SĄJUNGOS BOSTONO
SKYRIAUS

KONCERTAS

Programoje

DAIVA MONGIRDAITĖ
Akomp. Ben Terry Lush.

1961 m. balandžio mėn. 21 d., 8:30 val. vak.
Jordon Hall, 290 Huntington Ave.